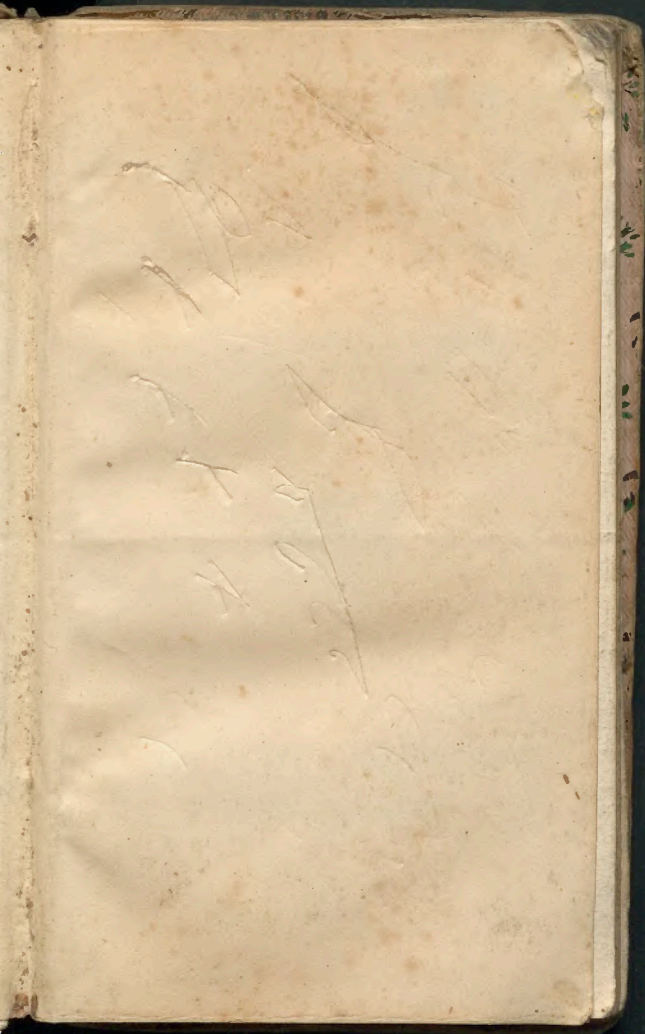
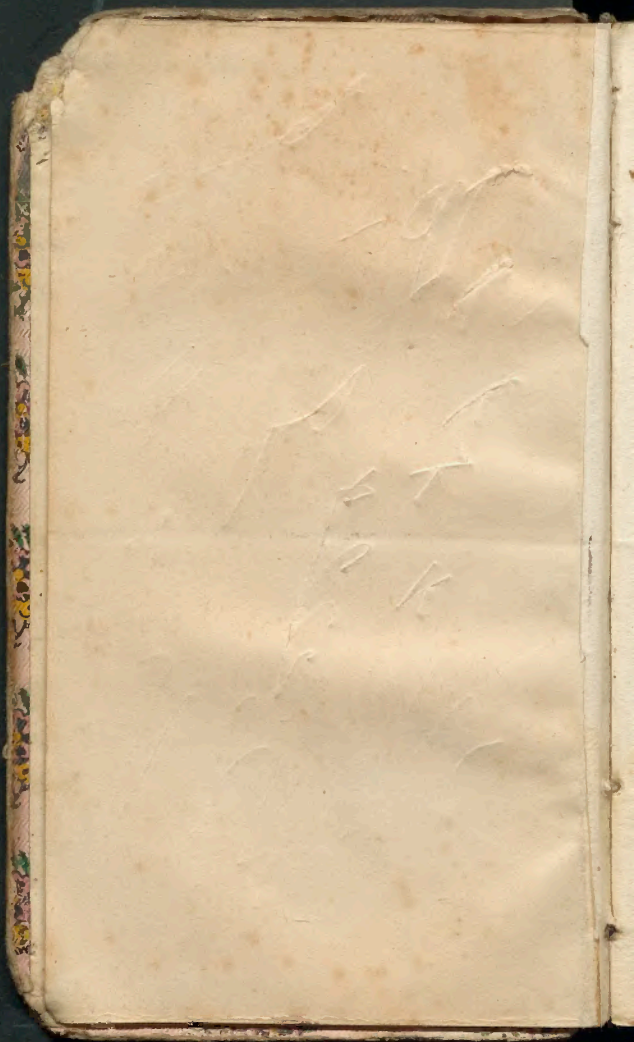

218

W. 218.

Կ Ո Յ Ս Մ Ա Ր Ի Ա Մ

ԻՃ ԼՆՈՒՆԻՆ

Ե Է Տ Ի Խ ՈՅ ՈՒ Ի Ի Զ Ե Ր Ի Ն Է

Սուրբ քիթապարտան տէվչերիլմիշ
մուխթասար Տուալար:

Վ Է Ն Է Տ Ի Ք Շ Է Հ Ր Ի Ն Տ Է
Ս ՈՒ Ր Բ Ղ Ա Զ Ա Ր Մ Ա Ն Ա Ս Թ Ը Ր Ը Ն Տ Ա
Մ Ե Ժ ա ա Ր Լ Բ Ը Ի Գ Է Ի Ի Լ Է ա զ ա ճ ա օ լ յ ա ճ ա ճ
պ ու Ր :

1835

1808 Սենեօի ըսնանալօլ գորապիսիսի
պէյ օղլու համ ճահալպէ, ՍԲ Լորրու
դոմէի խիւսէսիսիսի, աբ խիւսէ գա-
նունլարը իւղրէ գօնուլան Լքէպի խոյ
էղբայրոմիոնա եաղըլըլ էղբայրու-
րա Քաթիքէլի արուար արը :

Պոնիսան ագաէ՛ 1817 սենեօիսիսի
պո արուարըն ինալեանճասը Վէ
րոմճասը պասըլըլ օլմաղլա, էրմէնի
Տիլէնիսիսիսի արաի եաղըլըլ էղբայր-
լար գոլանա պիլէ՛ իշի՛ իշար-
նի-րճէյէ պէ լէրճի-մէ օլունմուշ
արուր :

Եւ քրիսթոյան ճանլար, էյ տէրտի ա-
 ճըգը ճանլար. սիղ նէրէտէ թէսէ-
 լա պուլա պիլըրոնիզ. պու ախնեատէ
 ինսան էվլատը տրաւընտա մը, հաշա,
 ումնան: Տիւնեա թէսէլլալարը հէփ պօշ
 տուր, հէփ խայալ տըր. թէճրիւպէսինի
 սիզ տէ էթմիշսինիզ քի՝ պու ախնեանըն
 թէսէլլալարը աճըլարընըզ պաստորաճա-
 ղընա, եէնիտէն աճըլարա սէպէպ օլուր:
 պու ախնեատէ եա խայր ամէլէ ալըշ-
 տըրմագ իչին, եա կիւնահլարընըզն ճէ-
 ղասընը չէքտիրմէք իչին կէօնտէրտիյի
 տէրալէրէ՝ սահիհ թէսէլլա վէ տայանտ-
 ճագ գուվլէթ իսթէրսէնիզ, Ֆիքը իլէ
 գողգոթայա չըգըն, խաշըն այաղընա, մար-
 տիրոսլար թագուհիսինին աճըգը եիւ-
 րէյինէ վարըն. օնլարա սըլընըն. տէրտէ-
 րինիզէ իմտատը, լութֆլարըն պէրէքէ-
 թինի, գուրթարըճըմըզ Յնուն մուպա-
 րէք ետրալարընտա պուլլուրոունուզ, վէ
 ալիլէլէրինճէ հէմտէրտ օլմուպա պիղի տա-
 վէթ էտէն՝ Յնուն տա պիղիմ տէ վալի-
 տէմիղին աճըգը եիւրէյինտէ պուլլուր-

սունուզ . զայրի եկրտէ արաման : Սիզ
 օնա մէթին վէ սատուդ գուլ օլուն տա ,
 սահիհ պիլին քի սիզն թէսէլա էտէճէք ,
 պիզիմ սէլամէթիմիզ իչին պունճա զալիմ
 սալըլար չէքէն վալիտէտէն զայրի եօգ
 տուր . վէ տէրտէրիմիզ արասընտա , նք
 տինիմիզին ալը վէրտիյի տինեատէ թա-
 նըլմասըգ թաթըլըգլարը տաթտըրմազ-
 լա , օ պիղէ էտէճէյի էպէտի թէսէլայը
 վատ էտէր :

Իմաի սէվկիւլիւ եղբայրլար , պու գուտ-
 լէթը շէֆաաթճըմըլա իպատէթինիզի
 արթըրմագ իչին , սիզէ մագպուլ պիր հիզ-
 մէթ նիյեէթի իլէ , իշպու քիթապճըլա
 մուխթաաարճա ճէմ էթտիյիմ պունլար

1 . Եէտի խոց հանդերձինին վէ թէս-
 պիհինին իճատը :

2 . Սք հայրապետլերին պու եղբայրու-
 թինա հէր վագթա իթա էթտիյի ներու-
 ղութիլար , վէ քէրէմէր :

3 . Եղբայրլարն թարիգի վէ պօրճու :

4 . Կոյս Մարիամ վալիտէմիզին եէտի
 խոցու եօրթուսունտան էվվէլ սէօյլէնէ-
 ճէք օոգուզ կիւն տուալարը :

5 . Գուրթարըճըմըլ Յնուն մուպարէք
 էարալարընա պիր իպատէթը տուա , վէ
 վէսպա խասթէլիյինէ դարչը տուալար :

Պունլարըն ճիւմլէսինտէն մէրամ , սիզ
 քէնտի ճանլնըզա ֆախտէ թահսիլ էտիփ

7
մարտիրոսլար Թագուհիսի վալիտէմիզէ
լայրդ օլան իպատէթի արթըրմագ իջն ,
էլէրի տէ հէվէսէ կէթիլիփ՝ պու պայ-
րաղա եազարմագ տըր :

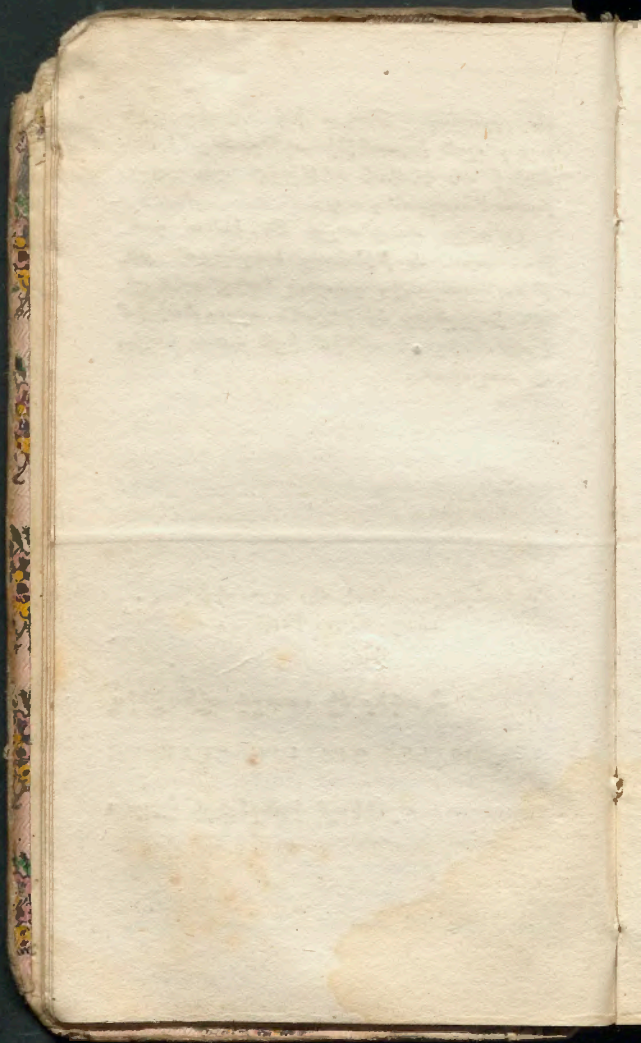
Օլ ուլու սուլթանըն էն էանա դու-
լու , պու մուխթասար եազարըմ քի-
թապճըղաղը սիզ գապուլ էտիփ՝ պէն սի-
զնն խայրընըղը եիւրէքտէն արզուլէտիլիմ
կիսի , սիզ աէ պէնիմ իջնն սուա էտին ,
վէ սաղ օլուն :

Ընթամոլ գորպինպէ պէյ օլու սէմլինպէ .
1817 . սեպտեմբերին 3 :

Հաֆիւ վէ սապըֆ պէնպէնիլ

ՃՕՎԱՆՆԻ ԳՕԼԼԱՐՕ ՔԱՀԱՆԱՅ

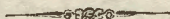
արհիւպ գանչիլէրի հալա :

ԱԶԻԶ ՎԱԼԻՏԻՄԻԶԻՆ
ԵԿԵՏԻ ԽՈՑ ՀԱՆԴԵՐՁԻ

Վէ թէսպիհի իճատընըն մուխթասար
հազլի :

Լ՝ Ֆէնտիմիզըն 1233 սէնէսի,
Փիըէնցէ շէհրի քիպար զատէլէ-
ըինտէն եհտի քիշի, վերափո-
խում կիւնիւ, շիֆաաթճըլարը
օլան կոյս մարիամա սըտգ ըլա
տուա էթտիքլէրի եհրտէ, կոյս
մարիամ անճաճին հէփսինէ պաշ-
գա պաշգա պիր սաաթտա կէօ-
րիւնիւփ, տիւնեանըն մալինի,
իզզէթինի թէրք էտին, պանա
տահա զիյատէ փաքլիք վէ իպա-
տէթ իլէ հիզմէթ էթմէք իչին,
տիւնեատէն չէքիլն տէյի թէն-

պի՛հ էտէր . պու՛նլար պու տե-
 սիլքի քէնտի պէյնլէրինտէ սէօյ-
 լէշտիքտէն սօնդրա , օլ էսնատէ
 Ֆիրէնցէ առաջնորդու՝ երանելի
 արտինկոս ենպսա խապէր վէրիւ-
 լէր , վէ պաշտպանլարը կոյս մա-
 րիամըն էմրինէ իթաաթ էթմէք
 իչին , եիրմի իւչ կիւնիւն զար-
 Ֆընտա , էվլէրինին իշլէրինէ նի-
 զամ վէրիփ , մալլէրինի Ֆուգա-
 րայէտաղըտփ , տիւնեայը թէրք
 էտէրլէր . պիրէր քիւլ ըէնկի
 չուլ կիյինիփ , վարըրլար մէմլէ-
 քէթտէն տիշարը պիր գուլի-
 պէյէ գափանըրլար . վէ ինսան-
 լըղը պրագըփ , մէլաիք կիպի եա-
 շամաղա պաշլարլար : Պիր ազ
 վագըթտան սօնդրա ենպսլարըն-
 տան պազը նասիհաթ սօրմաղա
 միւհթաճ օլուփ , թէքրար մէմ-
 լէքէթէ կէլմէլէրի իգթիզա էթ-
 մէյլէ , գարշըլարընա տփ անսըղ
 պիր գալապալըգ չըգըփ , գարը
 էրքէք , պիւյիւք քիւչիւք , թա
 տիլի աչըլմատըգ չօճուգլարա

վարընճա իշխէ անձինքն Գուլար
 տէյի չաղըրմաղա պաշլատըլար :
 Ս Էօ կիւնտէն սօնղրա չօճուգլա-
 րըն պէօյլէ հիքմէթլէ տիլէ չըգ-
 մասը՝ պուսլար մէմլէքէթէ հէր
 կէլտիքճէ օլոլրտու . պուսլարըն
 Խըլուգ շէօհրէթի օլ գատար թէ-
 վաթուր պուլմուշ ուտու քի ,
 մէմլէքէթին էհալիսի՝ հիւճրէլէ-
 րինէ սիւրիւ սիւրիւ զիյարէթէ
 կիտէրլէրտի . շէօյլէ քի պուսլա-
 րըն խոնարհուլթիլարընա հիճապ
 կէլիփ , պիզէ պիր զայրի եէր
 կէօսթէր տէյի՝ անձինքն նիյազ
 էթմէյէ պաշլատըլար : Ս Էրհա-
 մէթլի վալիտէ պուսլարըն տուա-
 սընը գապուլ էտիփ , պուսլարա
 սէնարեօ տէտիքլէրի՝ սարփ տա-
 ղըն թէփէսինի կէօսթէրտի :
 Ս ու եէտի ճգնաւոր 1234 սէնէ-
 սի մայրսըն 31 ինտէօ տաղա չը-
 գըփ , պիր եէնի թարիգ գուր-
 մագ խաթըրլարընա կէլմիշ տէյ-
 իլ , անճագ քէնտի ճանլարընըն
 սէլամէթինէ չալըշըփ , պիր սը-

զը ապաշխարուեթի՝ ուլա, կիւն-
 ւերինի էֆէնտիմիզին սիասեթ-
 ւերինի վէ էօլիւմիւնիւ, վէ կոյս
 մարիամ վալիտէմիզին աճըլարը-
 նը տիւշիւնմէտէ կէջիւրիւրէր իտի-

Եւ քին հագ թաալանըն թագ-
 տիրի պաշգայըտը. պունլարը
 ալ թըսէնէ աղիմ առաքինուիլար
 ըլա՝ թերթիպ էթտիյի մաս-
 լահաթա հաղըրլատըգտան սօնդ-
 րա, մուրատը նէ օլտուղունու
 միւճիղէթլապէյանէթտի: 1239
 սէնէսի պիւյիւք փերհիղին իւ-
 ջիւնիւ փաղարը, պու տաղտա
 ափանսըգ պիր հիքմէթլի պաղ
 ջիլէնիր, ջիլէքլէնիր, եափրագ-
 լանըր, վէ չօգ իւղիւմ վերիր.
 հաթթա օ եերի սօնդրա քէնտիւ-
 լեր պաղ էթմիշլէր տիր: Արա-
 նելի արտինկոս պու միւճիղէթէ
 պինաէն, պունլարա իմծածինին
 իզղէթինէ պիր կրօն դուրուն
 տէյի նասիհաթ էտեր. զիրա օ
 արատա իմծածին քէնտիյէ տէ
 կէօրիւնմիւշ Ա. Իբրէն ալֆի աբշա-

կէցի հոս անուշութեան . և ոսպ իճ
 ոսպ փառաց և շնորհաց (Ժող. ինք.)
 տէտիցի կիսի, սու կէօրիւնէն
 պէրէքէթլի պաղըն մանասընը
 վերմիշ իտի :

Պու խոնարհ ապաշխարողար
 պէօլէ պիր ազիմ հիզմէթէ քէն
 տիւրինի լայրգ կէօրմէյի, աւ
 լահըն տա հմրինէ իթաաթսըզ
 օլմայալըմ վէսվէսէսի իլէ, տա
 հա աշիքեար պիր նիշանէ կէօր
 մէք իջին, զիյատէ իպատէթ ի
 լէ՝ չօգ կիւն տուայա տուրտու
 լար : Նիհայէթ աւագ ուրբաթ
 կիւն, քի օ սէնէ մարտըն 25ի
 նէ տիւշտիւ, հէմ անծածինին ա
 ւետումու, հէմ հֆէնտիմիզին
 թէն ալտըղը, վէ մուպարէք
 հօլմէսի կիւնիւ օլմաղլա, պուն
 լար իպատէթլէ տուրմուշ՝ է
 ֆէնտիմիզին սիյասէթլերինի, վէ
 ազիզ վալիտէսինին եէտիխոցու
 նու տիւշիւնմէտէ իքէն՝ կէօրիւր
 լէր քի, քերամէթլի անծածին
 կէօքտէն աշաղա էնիփ, հօնիւն.

տէն արտընտան սիւրիւ սիւրիւ
մէլաիքէր, քիմինին էլինտէ է-
ֆէնտիմիզին սիյասէթի նիշան-
լէրի, քիմինին էլինտէ որ օգոս-
տինոսուն գանունլարը, քիմինին
էլինտէ պիր հուրմա տալը. պա-
ղըլարըն գօլունտա պիր մայի
րէնկ գալգան՝ իւզէրինտէ ալ-
թուն եաղը՝ յլա ճարիսճէն Գո-լարը
տէյի եաղըլը, վէ պաղըլարըն տա
էլինտէ եէնի պիշիմ պիր սիյաճ
րուպա :

Պէօյլէ պիր հէմ տէրտլի, հէմ
իզգէթլի կէօրիւնիւշէ պու եէտի
ճան հայրան օլմոլշ տուրոլրքէն,
աճըղը վէ մուհապպէթլի կոյս
մարիամ պունլարա եաղլաշտը,
վէ որ օգոստինոսուն գանունլա-
րընը կէօսթէրիփ, պունտան
սօնղրա օ գանունլարը գուլլան-
մաղա, վէ իսիմլէրինէ չօճուզլա-
րըն տիւէ չըգըփ, մարիամըն
գուլլարը տէյի քէնտիլէրէ շէ-
րէֆ վերտիյի իսմի սէօյլէթմէյէ
թէնպիհ էթտի: Վէ օ եասրու-

պասընը վերիփ, տախմա օնու
կիյսինէր տէյերէք, պիր եէնի
թարիգ գուրսու քի, ասըլ մէ-
րամ, պունլար պիւթիւն էօմիւր-
լէրինտէ յո էֆէնտիմիզին սիյա-
սէթլէրինի, վէ քէնտի չէքտիյի
աճըլարը տիւշիւնէրէք, կէրէք
քէնտի ճանլարընըն՝ կէրէք էլին՝
սէլամէթինէ չալըշմաղ ըտը. վէ
պունլարա գարշըլըգ ճէննէթին
էպէտի իղղէթինի վատ էթտի:

Խմտի պու գանունու վերէն
ալիզ վալիտէնին իւք գուլլարը,
պու թէնպիհի իշիթտիքէյն,
էլլէրին տէ ճանընըն սէլամէթի-
նէ չալըշմաղա պաշլատըլար. կէ-
րէք քէնտիլէր, կէրէք սաիր ջեր-
մեռանգ քիմնէլէր Խժաճինին
պու կէօսթէրտիյի պիշիմտէ պօյ-
ճա ըուպալար կիյիփ, քէնտիլէր-
տէն մա'տա, մանասթըրա գա-
փանմաղա կոչումու օլմայարագ՝
Խժաճինէ գուլ եազըլմագ իս-
թէյէնլէր իլին տէ, պու ըու-
պանըն պիր քիւշիւլիւնիւ պիչ-

տիւնք . վէ անձաճին վալիտէմի-
 վին պու տիւնեատէ տեօքտիւյիւ
 կէօզ եաշը , վէ գուրթարըճը-
 մըզ յոուն սիյասէթի վէ էօլիւ-
 միւ նիյէէթինէ պիր թէսպիհի-
 ճատ էթտիւնք : Պու թէսպիհ
 եէտի տուն տուր , հէր պիր տու-
 նու պիր հայր Տէր վէ եէտի ողջոյն ,
 վէ սօնունտա իւչ ողջոյն վար :
 Պունտան մա՛տա պու ազիզ ա-
 ճըզը վալիտէմիվէ ճաիզ օլան
 իպատէթի՝ լայըղը իւզրէ հտիփ ,
 կէրէք սաղըղըմըզտա , կէրէք
 էօլիւմ՝ սաաթիմիզտէ բարեխօ-
 սութիւնունա լայըգ օլմագ ի-
 չին , իճրա օլունաճագ նիզամլար
 գուրտուլար :

Իշթէ պու մուպարէք եղբայ-
 րուիուն հանդերձինին վէ թէս-
 պիհինին իճատը՝ պունտան տըր ,
 վէ սրբազան հայրապետէր տա-
 խի գապուլէ հտիփ , հաստատել
 էթմիշէր : Պու սք կրօնաւորա-
 րըն իպրէթ ալընաճագ վարքա-
 րը սէպէպի իւէ , վէ քրիսթիյան-

լարը իսպատէթէ կէթիրմէք ի-
 չին, անձաճինին հէր կիւն քէ-
 րէմ էթտիյի միւճիզէթէր իլէ,
 պու եղբայրութի իֆրաթ պիւյ-
 իւտիւ: Պու միւճիզէթէրին պի-
 րի՝ Ֆերէնցէ շէհրինտէ օլմուշ
 տուր քի, փէք մէշուր տուր. օ
 մանաստըրն կրօնաւորլարը թա-
 փօրա չըզըփ հըշ էր Խաֆահէ օ-
 գույարազ, անձաճին խորանընըն
 էօնիւնէ կէլիքէն, աղէ ուրէֆն հը
 փասաֆան ձեր տէտիքէրի եհրտէ,
 խորանտաքի պատկեր իքի էլի
 պիր պիրինէ պիթիշիք՝ վէ օ-
 թուրմուշ կիպի եազըլը իքէն, օ
 կրօնաւորլար տա՝ օրատա ճէմ
 օլան հիսապսըզ ճէմաթ տա
 կէօրիւրէր քի, օ եազըլը անձա-
 ծին, այաղա գալգըփ, ջերմե-
 ուանգ գուլլարընը գուճազլայա-
 ճազ կիպի, իքի գօլունու աչար:
 Ֆիլվազը պու հանդերձի սահիհ
 իսպատէթէ գուլլանանլար՝ գա-
 զալար թէհլիքէլէր արասընտա,
 անձաճինին միւճիզէթէրինի չօգ

կէօրմիւշէր տիր : Ըճածին պու
գուրտուղու կրօնու, վէ վերախյի
հանդերձի, վէ քէնտի խոցլարը-
նա օլան իպատէթ նէ գատար
սէվտիյինի, քրիսթիյանլար պու
միւճիզաթլարտան անղլայլի,
եղբայրութիւն եազըլմաղա սիւ
րիյլէ սէյիրտիրլէր իտի : Եթէ
եանտա օ նք կրօնաւորլար հէր
պիրի պիրէր առաքեալ կիպի,
հէրթարաֆտա էթտիքլէրիմիւ-
ճիզաթլար քարոզութիւնլար ըլա,
վէ կէօսթէրտիքլէրի նյիիպրէթ-
լէր իլէ, փութէրէսթլէրի տի-
նէ կէթիրիրլէր, հերետիկոսլար
իրշատ էտէրլէր, կիւնահքեար-
լար թէօվպէյէ կէթիրիփ նք է-
տէրլէր իտի : վէ հէր եէրտէ մա-
նասթըրլար, վէ եէտի խոց եղ-
բայրութիւնլարը գուրուփ, օ գա-
րա պայրաղըն ալթընա սայըսըզ
առքէր եազարլար ըտը :

Ըճաիպ շէյ տիր քի, պու եղ-
բայրութիւն թա իլք սէնէլէ-
րինտէ, տահա գուրան եէտի-

Լերտէն սաղ ատամլար վար ի-
 քէն, մայրապետլերտէն մա՛տա,
 իւչիւնճիւ կարգտան օլան էր-
 քէքլերտէն գարըլարտան մա՛տա,
 վէ սաիր եղբայրլարտան մա՛տա,
 կրօնաւոր օլարագ օն պին քիշի
 տայարլար ըտը: Վէ պու գատար
 ասքէր՝ փէս փայէ ատամլար տէյ-
 իլ, փափլար, գարտինալլար,
 ենպօլար, իմփէրաթօրլար, գրալ-
 լար, գրալզատէլէր, գարը վէ
 էրքէք փէք մէմտուհ խանէտան-
 լար եազըլմըշլար, վէ հալա եա-
 չըլըյըլըլ, վէ աճըգըլ վալիտէ
 միպին քէրէմլերինէ պու տիւնեա-
 տէ տէ նաիլ օլույօրլար: Ղիւմ
 լէտէն գաթի նազար, նէմէտէ
 աուսթըրիյա խանէտանընա շէ-
 րէֆ վէրէն՝ իւք ըիտօլֆուս կայ-
 սեր, կէրէք քէնտի, կէրէք թա-
 գուհիսի, վէ տէվլէթինին նիչէ
 պէյզատէլէրի, պու եէտի խոց
 հանդերձինի ալմաղլա, չէհ գրա-
 լընը եէնիփ, հէմ իսթէտիյի կի

պի պարըշ էթտի, հէմ կայսեր-
լիյի էտինտի :

Բարեպաշտ լէոփոլտոս կայսր
1664 դեկտեմբեր 24 թարիխի
իլէ, տօգուզունճու սրբազան
կղեմէս փափա եազտըլը մէք-
թուպտա, կոյս մարիամըն եէտի
խոց հանդերձինէ չօգ իպատէթ-
լէ թէշէքքիւր էտէր քի, չօճուդ-
լուգտա պիր աղըր խասթէլիյ-
իլէ էօլիւյօրքէն, պու հանդեր-
ձի կիյտիրտիքլէյն սաղալմըշ. օ
սէպէպ իլէ ալթընճը կարոլոս
կայսր ստատիթէ քէհէրք զը-
պի Փազիլէթ վէ իպատէթ սահի-
պի օլուփ, աուսթըիյա մէմլէ-
քէթլէրինին հէփսինտէօլանքա
հանալար պիւթիւն եկեղեցինին
տօնէլ էթտիյի չարչարանք հաֆ-
թասընըն ճումասընտան մատա,
սեպտեմբերին իւլիւնճիւ փա-
զարընտա, անճաճինին եէտի խոց
ժամլարընը վէ պատարագընը
սէյլէսինլը տէյի, որ աթու-

տան իղին իսթէտի : Սպանեա
 գրալը պէշինճի փիլիպպոս քե-
 ղալիք 1735 տէ, քէնտի հիւքմ
 էթտիյի մէմլէքէթլէր իչին պու
 իզնի չօգ ջերմեռանդութիուլա
 իսթէյիի ալտը : Ս է պունլար-
 տան սօնդրա չօգ պէյլէր վէ գը-
 րալլար թալիպ օլուփ, ալտըլար :
 Ս է հալա սը աթոռտա սաա-
 տէթլէ օթուրան՝ սրբազան եէ-
 տինճի պիոս փափ, խալզըն ի-
 պատէթինի արթըրմագ իչին,
 պիւթիւն եկեղեցիյէ իղին վէ-
 րիփ, եղբայր օլանլարա օ կիւն-
 տէ լիակատար ներողուի էհսան
 էթտի :

Սրբազան հայրապետէր արա-
 սընտա, պու եղբայրուիա ճիւմ-
 լէտէն զիյատէ իքրամ էտէնլէր,
 աղեքսանդր, ուրբանոս, կղե-
 մէս, վէ նիկողոս գւարթի տիր,
 քիքէնտիլէր եղբայր եազըլտըդ-
 լարընտան մա՛տա, նիչէ կոնդակ-
 լար ըլա շէրէֆ վէրիփ, չօգ նե-
 րողութիլար ըլա եղբայրուիուն

Հոգեւոր խաղինէսինի տօլտուր-
մուշլար տըր. վէ պունլարտան
սօնդրա սէքիզինճի վոնիփակիոս,
օն պիրինճի բենեդիկտոս, իւ-
ջիւնճիւ կալլիստոս, սէքիզինճի
վէ օնիքինճի եննովկենտիոսլար,
օն իւջիւնճիւ բենեդիկտոս, օն
իքինճիկդեմէս, վէ օն տէօրտիւն-
ճիւ բենեդիկտոս, էվվէլքիլէրէ
պազըփ՝ չօդ քերէմլէր իթա
էթմիշէր:

Ֆրանչատա՛նը լուտովիկոս փա-
տիշահ, իւջիւնճիւ վէ տէօրտիւն-
ճիւ փիլիպպոս, վէ տէօրտիւն-
ճիւ փիլիպպոսունն օղլու, եէկե-
նի, վէ տէվլէթին չօդ րիճալէ-
րի, վէ փատիշահ սօյու գատըն-
լար, պու՛նը հանդերճի ջերմե-
ռանդուլթի ուլա կիյինիփ, եէտի
խոց եղբայրուլթիունա եազըլ-
մըշլար տըր:

Պէօլէ շէրէֆլի ջերմեռանդ
փատիշահլարըն քիպարլարընիպ-
րէթի իլէ, պու մարտիրոսլար
թափուհիսինէ օլան իպատէթ՝

տիւնեա եիւզիւնտէ օլ գատար
արթտըքի, սալթ ֆրէնկիսթան
տա տէյիլ, հինտիսթանտա պի-
լէ եէր եօգ, մէմլէքէթ եօգ,
վէ ուղղափառութի պուլունուր
պիր թարաֆ եօգ տուրքի, պու-
եէտի խոյ հանդերձի եղբայրու-
թիու օլմայա. գիրա հէր քրիս-
թիյան պիլիր քի, պու եղբայրու-
թիու նք հայրապետէր սիփա-
րիշ էտէր, կոյս մարիամ վալի-
տէմիզ մաթլուպ էտէր. վէ գուր-
թարըճըմըզ 500 խաչըն իւզերին-
տէն ահա հայր 40 տէմէյլէ, նք
յօհաննէսին եիւզիւնտէ՝ ճիւմլէ
քրիսթիյանլարա ըսմարլար:

Եւստի չիւնքի պու իպատէթին՝
շէրէֆի գատար՝ ճանլարա տա
ֆաիտէսի վար, ալլահ պիլէքէ-
րէմ էտէքի, կոյս մարիամ նժա-
ծինէ ջերմեռանդ օլանլարա
պէնդէմէք իչին, պու եէտի խոյ
հանդերձինի իւզերիմիզէ ալլօր-
սապ, օլ մարտիրոսլար թագու հի-
սինէ վաճիպ օլան ջերմեռանդու-

Թիտա ծնւարա պէնգէր օլալամ
քի, քէնտի խոցլարընա իպատէթ
լի օլանլարը հէք հալտէ հսիր
կէյիփ, խուսուսա էօլիւմ սաա
Թինտէ եարտըմընը վատ էթ
տիլիպաշտպանու թիւնաշիւպհէ
սիզ վէսվէսէսիզ, վէ պիւթիւն
սըտդ ըլա իւմիտ էտէ պիւլէլիւմ :

Սոյս մարիամ վալիտէմիզինիշ
պու եէտի խոց հանդերձինէ սըր
բազան հայրապետէրին վերտիլի
ներողու թիւարը սէօյլէմէտէն ,
ներողուի իւզէրինէ պիր գաշ լա
զըրտըլա պազը իգթիզալը խա
պերլէր վերմէյի մինասիպ կէօր
տիւմ քի, հիչ օլմազսա պիւլմէյէն
ճահիլէր էօյրէնիփ, պէօյլէ պիր
հոգեւոր րահմէթտէն մէյվէ չը
գարա պիւլէլէր :

Ներողութի տէտիլիմիզ՝ կիւ
նահըն էօլչիւլէ չէքիլէճէք ա
զապընըն աֆվը տըր . եախօտ ա
պաշխարու թիւն խորհուրդ ուլա
աֆվ օլան կիւնահըն վէ էպէտի

ազապընըն՝ եա պու տիւնեատէ ,
եա քաւարանտա Էօտէմէյէ՝ գա-
լան պօրճումուզուն աֆվը տըր :

Պիր կիւնասքեար Թէօվպէյէ
կէլիփ , խոստովանանք օլուփ ,
խոստովանասայրտանարճակում
ալտըգտա , կէրչի կիւնասը աֆվ
օլուր , ալլահ ըլա պարըշըր , վէ
ճէհէնէմին Էպէտիազապընտան
խէլաս օլուր , լաքին եիւրէյինտէ
կատարեալ զղջում , վէ Թէքմիլ
ալլահ մուհապպէթի օլմատըգ-
ճա , ազապը Թէքմիլ աֆվ օլմազ .
շէյլէ քի Էվլէլքի քրիսթիան-
լարըն Էթտիյի կիպի , հագ Թա-
ալանըն խաթրընը ինճիթտիյի-
նէ լայըգ՝ վագթէ պաղլը ազապ
լարըլա ասլաշխարանքընը չէքմէ-
լի տիր : Սէ կիւնասլարընըն ա-
զապընը պու տիւնեատէ Թէքմի-
լէն չէքմէյէն ատամ՝ քաւարան-
տա չէքմէլի տիր : Պու սուրէթ-
տէ ալլահըն շնորհքունտա Էօլէն
ճան՝ Թէքմիլէն փաքլէնմէք իչին ,
օլան պօրճունուն Էօլչիւսիւնէ

կէօրէ քաւարանտա տուրմալը
տըր : Վէղալիք ներելի կիւնահ-
լար իչին տէ քաւարանտա գա-
լըր . զիրա պու ներելի կիւնահ-
լար տա օլ գատար չօգ տուր քի ,
սը ճանլարտա պիլէ պուլլունուր :
Խմտի պու հիսապտա , պիր ճան
քաւարանտա օն երլ , եիւզ երլ ,
պին երլ տուրաճագսա , ներո-
ղուծի ալտըգտա , ալտըղը նե-
րողուծիուն շարթընա կէօրէ , օ
չէքէճէյի ազապըն եա պիւծիւ-
նիւնտէն , եա պիր փայլնտան
ազատ օլուր :

Սրբազան փափ սը քիլիսէնին
կէօրիւնիւր պաշը , վէ տիւնեա
եիւզիւնտէ յնէֆէնտիմիզին վէ-
քիլի օլմաղլա , ալլահըն քէնտիյէ
վէրտիյի գուտրէթ իլէ , սը քի-
լիսէնին խազինէսինտէն ներու-
ղուծիլար իհսան էտէ պիլիր :
Ս է պու ներողուի տէտիյիմիզ՝
գուրթարըճըմըզ յսուն՝ ինսան-
լարըն պօրճու իչին , զիյատէսի
իլէ էօտէտիյի քէֆարէթի , վէ

քէնտի սէվապլարը , վէ պիբիր
 վալիտէսինին , վէ պիւթիւնն սը-
 ւարընսէվապլարընտան իսլարէթ
 տիր : Շէյլէ քի սրբազան հայ-
 րապետ ներողութի վերջիւ
 քրիսթիյան ճանլարա՝ կերէք յո
 էֆէնտիմիզին կերէք սըւարըն
 սէվապլարընտան հիսսէ վերիփ ,
 կէյա օ էզիյէէթլերի քէնտիլեր
 չէքմիշ , օ ապաշխարանքլարը քէն-
 տիլեր էթմիշ կիպի , պօրճլարը
 օլան ազապը էօտէտիր :

Ներողութիւն լիակատարը
 պաշտա տրը , մասնականը պաշ-
 քա : լիակատար ներողութի ,
 օլան կիւնահլարըմըզ իչին , կէ-
 րէք պու տիւնեատէ , կերէք օ-
 պիրինտէ չէքիլէճէք ազապլարըն
 ապաշխարանքլարըն հէփսինիէօ-
 տեր . վէ կիւնահլարըն ազապը
 հագգընտա , քիշէյի մկրտուիտա
 օլան հալէ գօր . շէյլէ քի պիր
 ատամ օ հալտէ ճանընը թէս-
 լիմ էթսէ , տօղըու ճէննէթէ
 ուշար :

Սասնական ներողութի շու
 քատար կիւն, շու քատար երլ
 իչին, եախօտ կիւնահլարընըն
 իւչտէ, տէօրտտէ, պէշտէ պի-
 րինէ վերիլիւր • եանի շու ներո-
 ղութի ուլա, շու քատար կիւն,
 շու քատար երլ չէքէճէյի ազապ,
 եախօտ եա պու տիւնեատէ, եա
 օպիրինտէ չէքէճէյի ազապըն
 իւչտէ, տէօրտտէ, պէշտէ պիրի
 աֆվ օլունուր :

Սէ եէտի սէնէլիք, օն սէնէ-
 լիք, եիւղ սէնէլիք ներողութի
 տէրլէրսէ, պիր ճան օգատար
 զաման քաւարանտա գալաճադ-
 սա, օ ներողութիու ալմաղլա
 օ ազապտան խէլաս օլուր: Սէ
 պազը քէրրէ լիակատար ներո-
 ղութի օլտուղու եէրտէ, սաիր
 մասնական ներողութիւնլար տա
 պուլունուրսա, լիակատար նե-
 րողութիւն պիւթիւն ազապտան
 ազատ էտէմէտիյի իչին տէյիւ,
 իլլա սրբազան հայրապետլէրին
 պիրի պիր քիլիսէյէ, եախօտ պիր

խորանա զիյարէթ էտէնլէրէ
 եիւզ երլլըգ ներողութի վերմիշ.
 օ պիրի կէլմիշ իւչ տէօրտ եիւզ
 երլ տաճա արթըրմըշ, պիրի տէ
 կէլմիշ լիակատար ներողութիւն
 վերմիշ օլուր: () նուն իչին մաս-
 նական վէ լիակատար ներողութի
 պիր եէրտէ պուլունուր: Պազը
 քերրէ տէ լիակատար ներողութի
 ուլա պէրապէր մասնական նե-
 րողութի վերիլտիյի, լիակատար
 ներողութի ու գաղանմաղա լայըգ
 օլմայան պուլունուրսա, պարի
 մասնականա նաիլ օլուն տէյի
 տիր:

Քառասնօրեայ տէտիքլէրի
 գըրգ կիւնլիւք ներողութի, քի-
 լիսէնին ապաշխարութի գանուն-
 լարը իւզրէ, պազը կիւնաճա
 գըրգ կիւնլիւք ապաշխարանք
 դօնմուշ տուր, քառասնօրեայ
 ներողութի ու ալան՝ օ ապաշխա-
 րանքը չէքմիշ կիպի, օ գատար
 աղապը աֆվ օլուր:

Պունտան մա՛տա ներողութի ուն

քիմի պիր եերէ մախսուս օլուր,
 քիմի պիր շէյէ մախսուս օլուր,
 քիմի տէ ինսանա: Պիր եերէ
 վերիլէն օ տուր քի, եա պիր քի-
 լիսէյէ, եա պիր խորանա ներո-
 ղութիւն վերիլմիշ, քրիսթեյան-
 լար օրայա վիյարէթ էտիփ, թէն-
 պիճ օլունան տուալարը սէյլեր-
 սէ, օ վերիլէն ներողութիւնու
 գազանըրլար:

Պիր շէյէ մախսուս օլան օ
 տուր քի, խաչ, միտալ, վէ թէս-
 պիճ կիպի՝ ելտէկէզէր շէյլէրէ
 վերիլմիշ տիր. օնլարը գուլա-
 նան քիմսէլէր՝ օ վերիլմիշ ներո-
 ղութիւն գազանըրլար:

Ինսանա մախսուս օլան օ տուր
 քի, պիր քիմսէյէ, եախօտ պիր
 գաչ քիմսէյէ վերիլիր: Միտալ
 ֆիլան եղբայրութիւն եաղըլմիշ
 եղբայրլար, հայրապետէրին կոն-
 դակը իւզըրէ թէնպիճ օլան իպա-
 տէթի հէր գաչ տէֆա իճրա է-
 տերլէրսէ, ֆիլան ներողութիւն
 եալընըզ օնլար գազանըր:

Վիշի մասնական ներողութի
 զազանմաղա կերէք քիմահացու
 կրնաս իշինտէ օլմայա, վէ օ
 ներողութիուն հագգընա թէն
 պիհօլունան՝ Ֆիլան տուայը էթ
 մէք, Ֆիլան տօնախմբութիտա
 պուլունմագ, Ֆիլան խայր ամէ
 լի իշէմէք կիպի՝ իսլատէթլէրի
 իճրա էտէ: Վ է ներողութիուն
 գազանմագ իշին, Ֆիլան խորա
 նա վիյարէթ էթմէք թէնպիհ
 օլունմուշ ուսա, քիլիսէնին իշին
 տէ օ խորանա եագըն վարա
 մայան՝ հիչ օլմազսա եիւզիւնիւ
 օ թարաֆա տէօնիւփ, ներողութի
 ու գոյան հայրապետին նիյ
 էէթի իւզրէ տուասըն էտէ:

Ինչագ լիակատար ներողութի
 գազանմաղա պու իւշշարթը
 իճրա էթմէք միւճէրրէտ լազըմ
 տըր . եանի,

1. Վերէք քի օ քիշի ալլահըն
 շնորհքունտա օլա . օնուն իշին օ
 կիւն, եախօտ պիր կիւն իլէրի
 սի՝ եիւրէքտէնփիւշման օլարագ,

խոստովանանք օլուփսրբու թիւն
ալա: Ընճադ հէր հաֆթա խոս
տովանանք օլմաղա ատէթի ,
լանլար՝ մահացու կիւնահ իչի-
տէ օլմատրդլարընը պիլտիքսէն
սօնդրա , թէքրար խոստովանանք
օլմաղա հաճէթ տէյիլ . սօն խոս-
տովանանքլարըլլաներողու թիւ
ալա պիլիւրլէր , էյէր խոստովա-
նանք օլմագ՝ օ ներողութիւն պօրճ
գօնան շարթլարտան տէյիլ իսէ:

2 . Աէրէք քի օ ներողութիւն
մախսուս թէնպիհ օլան ըստ-
տէթլէրի , գօնուլան նիյէէթ
իւզրէ , եէրինտէ , վագթինտէ ,
վէ եօլունտա , թէքմիլէն իճրա
էտէ . զիրա տք հայրապետլէրին
ներողութիւն վէրմէտէ մուրատ-
լարը՝ Ֆիլան վէ Ֆիլան շէյի է-
տէնլէրէ տիր . շէյլէ քի օ շարթ-
լարը էքսիք էտէն , իսթէր ու-
նու թմաղլա , իսթէր պիլմէմէյ-
լէ՝ հէր նէ գատար տա ահմագ
օլսա , իսթէր էթմէյէ գուտրէ-
թի օլմամաղլա , իճրատէ գու-

սուր էթտիքէյն, ներողութիւնա
նախ օլամազ:

3. Ահրէք քի իւղերինտէ օլան
մահացու վէ ներելի կիւնահլա-
րըն հէր պիրինէ աճը տույուի,
եիւրէքտէն իքրահ էտէ: Ա
պունտան մատա մէշտուր ան-
բանլարըն չօղու տէր քի, հէր
քէս քէնտի գուտրէթինէ կէօ-
րէ, սեվապը խայր ամէլէր իւէ
ալլահըն խաթըրընը խօշ էթմէյէ
նիյէէթ էթմէլի տիրէր: Պու
սուրէթտէ ներողութի գազանան
նէ գատար ազ օլույօր. լաքին
պու ճիւմէ իւէ եինէ հէր քէս
պիրէր ազ շէյ գազանըր: ()նուն
իչին ճանընա մուգայէէտ օլան
ատամ պէյլէ պիրազիմ քէրէմէ
նախ օլամազ իչին, պու եօլլարըն
հիչպիրինէ հաճէթօիզ օլամամալը:

Բաւարան ճանլարընա տանե-
րողութի վերելիւր, օնլարըն նիյէ-
թինէ տէ ներողութի ալընըր:
Ա քէն տօղըրու տօղըրույա ազատ
էթմէք իչին տէյիւ, իլլա իմտատ

նիյեէթինէ օլուր . եանի , տիւ-
 նեատէ օլան քրիսթիյանլարըն
 տուալարը վէ խայր ամէլէրի ի-
 լէ , օ նիյեէթ գօնուլան ճանլա-
 րըն պօրճունա պէտէլ կիպի , նք
 քիլիսէնին խազինէսինտէն ալ-
 լահափիշքէշտունուլուփ՝ քաւա-
 րանտան խէլաս օլմալարը նիյազ
 օլունուր :

Տիւնեատէ օլանլարըն վաճի-
 պի իւզրէ դազանտըզը ներողու-
 թիլար՝ սալթ քէնտի ճանլարընա
 Փաիտէլի տէյիլ , իւլա նք հայրա-
 պետէրին Փիքրինճէ նիյեէթ
 էթտիքլէրի քաւարան ճանլարը-
 նա տա Փաիտէսի վար . շէօյլէ
 քի էյէր ալընան ներողութիւն
 լիակատար ըսա , օնլարըն տա
 պիւթիւն ազապլարը աֆվ օլու-
 նուփ , քաւարանտան դուրթու-
 լուրլար . եօգ՝ էյէր մասնական
 ըսա , չէքէճէքլէրի ազապըն օ
 գատարը աֆվ օլունուր :

Ընճագ ներողութիւն քաւարան
 ճանլարընա Փաիտէ էթմէք ի-

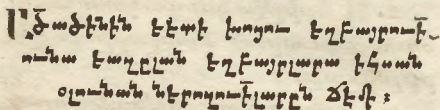
չին, կերէք քի,

1. Սկերիւն կոնդակտա մախ
տուս քաւարան ճանլարընա վե-
րիւմիշ օլա :

2. Սոնդակտա թէնպիհ օլու-
նան շարթլարը՝ սաղլար թէքմի-
լէն իճրա հտէ :

3. Սկերդուիւ ալան քիմնէ՝
քաւարան ճանլարը իչին ալըփ,
օնլարա եարտըմ օլմադ նիյեէ
թի իլէ ալա :

Սութլու օ խայր ամէլէրի ի-
լէ օ նք ճանլարա իմտատ հտէն
քիմնէլէրէ. Վիրա օնլար տա քա-
ւարանտան խէլաս օլուփ, քէնտի-
լէրէ էյլիք հտէնլէր իչին՝ ալա-
հըն հուգուրունտա տուրմայըփ
տուա հտէրլէր : Սկ պունտան
մա՛տու պիր ատամ պու տիւնեա-
տէ իքէն, օ նք ճանլարա նէ գա-
տար չօգ իմտատ հտէրսէ, քէն-
տի տէ էօլտիւքտէն սօնդրա, էյեր
քաւարանտա պուլունուրսա, դայ-
րիլէրտէն օ գատար չօգ իմտատ
պուլուր :

1. Լճաճինին եկտի խոցու
 եօրթուսունտա , վէ սեպտեմ
 բերին իւչիւնճիւ փաղարընտա
 լիակատսր ներոցուծի :

2. Պոլ եղբայրու թիւ պաղ-
լը օլան եկտի խոց խորանընա,
հէր մէմլէքէթին եպիսկոպոսու-
նուն թայեին էթտիյի՝ էֆէնտի-
միզին պիր պիւյիւք եօրթուսուն-
տա, վէ անծածինին իբի եօրթու-
սունտա զիյարէթ էտէնլէրէ լիա-
կատար ներդողութի: (*)

3. Եւթի խոց եօրթուսուն,
տան էվվել օլան տօգուղ կիւն

(*) ՍԹամպօլ շէհրինտէ պու ներուլու
Թիա Թայէին օլան կիւնէր զաօիլին ի
քինճի կիւնիւ, փնընդառաջ, վէ աւե-
տում էօրթուլարր տրր :

տոււասընտա , հանկի կիւն լիւ-
թէրսէ պիր տէՓ'ա լիակատար
ներողութիւն , վէ օպիր կիւնլէրին-
տէ հէր կիւն եկտիշէր սէնէլիք ,
վէ եկտիշէր քառասնօրեայ նե-
րողութիւն :

4. Պու եկտի խոց եղբայրու-
թիւնունու Կօյան 'որ փիլիպպոս
պէնիցի եօրթուսունտա քի ա-
ռւստոսուն 23 իւնտէ կէլիր , լիա-
կատար ներողութիւն :

5. Պու եղբայրու թիւնուն իւք
մայրապետի սրբուհի յուլիանէ
Ֆալգօներիկոյսուն եօրթուսուն-
տա , քի յունիսին 19ունտա կէ-
լիր , լիակատար ներողութի :

6. Մ'Ժաճինին խոցլարը իւզէ-
րինէ ելլտա պիր տէՓ'ա պիր
սաաթ մտածական էտէնէ , լիա-
կատար ներողութի :

7. Հէր սէնէ լաթինլէրին մե-
ռելոց հաՓթասընտա , Էօլմիւշ
եղբայրլար իչին' եղբայրուիուն
էթտիյի յիշատակութի կիւնիւ
լիակատար ներողութի :

8. Հէր եղբայրըն եէտի խոյ
Հանդերձինի ալըփ եղբայրուհա
եազըլտըղը կիւն, քէնտի նէֆ-
սինէ լիակատար ներողուի :

9. Պիր այ թէքմիլ՝ հէր կիւն
եէտի խոյ թէսպիհինի չէվի-
րիփ, այըն իչինտէ պիր իսթէ-
տիյի կիւն խոստովանանք օլուփ
սրբութի ալտըգտա, լիակատար
ներողութիւն :

10. Հէր քիմ քի էօլիւմ սա
աթինտէ Հանդիսական արձա-
կում ալըրսա, տախի եղբայրու-
թիա եազըլմըշ տէյիլ իսէ պի-
լէ, կիւնահլարընտան թէօվպէ
էտիփ, եղբայրութիա եազըլմա-
ղա նիյէէթի օլտուղունա նիշան
վերիրսէ, եախօտ քապիլ իսէ օ-
սաաթտա եազըլըփ՝ Հանդերձի
ալըրսա, օ Հանդիսական արձա-
կումու ալտըգտա, լիակատար
ներողութի քազանըփ, պիլթիւն
կիւնահլարը աֆվ օլուր. վէ էօլ-
տիւքտէ օ Հանդերձ իւզերինտէ
կէօմիւլմէլի տիր :

11. ()ն իւշիւնձիւ բենեղիկ-
տոս փափ, անճաճինին եկտի խոց
խորանընա քաւարանճանլարը ի-
շին՝ տախմա վէ հէր կիւնէ նե-
րողուծի վերմիշ տիր :

12. Հէր քիմ քի եկտի խոց
խորանընա զիյարէծ էտիփ, ի-
պատէծլէ տուա էտէրսէ, քո-
մա շէհրինին եկտի պիւյիւք քի-
լիսէսինէ այաղըլա զիյարէծ
էծմիշ կիպի, օ քիլիսէլէրին
զիյարէծինէ վերիլէն սայըսըզ
ներողուծիլարը գազանըր :

13. Պազը խասծէլիք վէ զայ-
րը հագ սէպէպ իլէ՝ քիլիսէյէ
կիտէմէյէնլէր՝ քիլիսէնին զիյա-
րէծի եէրինէ, խոստովանա հայը-
լարընըն րէյի իլէ, պիր զայրի
խայր տմէլ իշէտիքտէ, պու նե-
րողուծիլարը գազանմաղա, օն
իւշիւնձիւ կղեմէս փափ էֆէն-
տիմիզ իզին վերմիշ տիր :

14. Քիլիսէտէ հէր քէշ քէն
տի օրհնէլ օլմուշ թէսպիհի իւ-
զէրինտէ հէր հայր թէ վէ հէր

ողջոյն սէօյլէտիքճէ , հէր պիրին-
տէ իքի եիւզ կիւնլիւք ներողու-
թիւն գազանըր :

15 . Պու հայր Տեր ողջոյն զայրի
եէրտէ տէ սէօյլէմէյլէ օ ներո-
ղութիւն գազանըրը . անճագ
պիւյիւք փէրհիզ կիւնլերի իլէ
երլըն ճուամ կիւնլերինտէ :

16 . Վիլիսէտէ օլմայարագ ,
վէ երլըն հէր կիւնիւնտէ , հէր
հայր Տեր վէ ողջոյն սէօյլէտիքճէ ,
հէր պիրինտէ եիւզ կիւնլիւք
ներողութի գազանըրը :

17 . Թիսպիհի թէքմիլ չէվիր-
տիքճէ , եիւզ երլըգ ներողութի
գազանըրը :

18 . Ետի իոոց թափօրունտա
պուլունանլարա լիակատար նե-
րողութի վար , վէ պունա քէզա-
լիք տահա չօգ ներողութլար վար
քի , ուզուն էթմէմէք իչին իշա-
րէթ օլունամամըշ տըր :

Պու ներողութիլարըն հէփի-
սի՝ քաւարան ճանլարը իչին տէ
ալընա պիլիր . անճագ ալանըն .

նիյեէթի օնլար իչին օլմալը :

Պունլարստան մա՛տա պու եղ-
բայրու թիւա եաղըլանլար, կերէք
րօմատաքի պիւյիւք եղբայրու-
թիուն, կերէք սաիր եերլէրտէ
օլան եէտի խոց եղբայրու լարը-
նըն սէվապլարընա հիսսէտար օ-
լուրլար :

Ընճագ քիշի պու ներողուի-
լարա նաիլ օլմաղա, էյեր լիա-
կատար ներողուի ուսա՝ կերէք
քի իպթիտա խոստովանանք օ-
լուի, սրբութիւնալ - վէ կերէք
լիակատար, կերէք սաիր ներո-
ղութիւնլարտա, անծածինին ա-
ճըլարընըն պիրինի տիւշիւնէրէք
եէտի հայր Ջըր վէ եէտի ողջոյն
սէօյլէյիի, նք ուղղափառ քիլի
սէ վալիտէմիզին պիւյիւմէսիւ վէ
հերետիկոսլուգլարըն տիւնեա
եիւզիւնտէն Կալգամասը իչին, վէ
տինսիզլէրին տինէ կէլմէսի իչին,
վէ կիւնա հքեարլարըն թէ օվպէյէ
կէլմէսի իչին, վէ փատիշահլա-
րըն պարըլդ օլմասը, վէ սրբա-

ղան րօմա հայրապետինն եաշա-
մասը իչին, հէր տիւրլիւ ներս-
ղուիօւ ալմատա տուա էթմէլի:

ԼԺաճին վալտէֆիլին եէփի խոյ եղ-
բայրո-նիւնահա եաղընն եղբայր-
լար, սրբազան հայրապետէրին իհսան
էմփեյի չերէմէրէ վէ ներողո-նիլա-
րա նախ օլմա իչին՝ ըռ-նաճաֆ
ֆանոնլարը պէյան:

1. Եղբայրուծիա եաղըլըփ՝
հանգերձի ալտըգլարը կիւն, իսկ
ծիտա խոստովանանք օլուփ,
սրբուծի ալմալը տըրլար: Սէ
շունու տիւշընմէլի տիրլէր քի,
օ մուպարէք սաաթտա կէօյլէր
սուլթանընա գուլ եաղըլըփ, օլ
ուլու սուլթանըն ազիզ էվլատը
յո էֆէնտիմիղին սիյասէթինտէ
վէ էօլիւմիւնտէ, օ աճըգլը վա-
լիտէնին չէքտիյի աճըլարը՝ տաի-

մա խաթըրա կէթիրէճէք խոր.
հըրդաւոր բուպայը Թագընա-
ճագլար :

2. () հանդերձի տախմա իւ-
զերէրինտէ Թաշըյըփ, օնունլա
մէզարա կիրմէլի տիրէր. վէ օ
հանդերձ էսքիտիյի հալտէ, պիր
եհնիսին եափըփ Թագընմալը
տըրլար. անճագ Թէքրար օրհ-
նել էթտիրմէյէ հաճէթ տէյիլ :

3. Հէր քէսին օրհնել օլմուշ
պիրթէսպիհի օլմալը տըր : Պու
Թէսպիհ եհտի տուն, վէ հէր
տունտա եհտիշէր ողջոյն օլուր :

4. Հէր կիւն եհտի հայր Ֆեր
վէ եհտի ողջոյն, վէ ճուամ կիւն
լէրի օ օրհնեալ Թէսպիհի պիւ-
թիւն սէյլէյիփ, անճաճինին ա-
ճըլարընըն պիրինիտիւշիւնմէլի :

5. Լըլըայըլարըն պիրի էօլ-
տիւքտէ, ճանը իչին եհտի հայր
Ֆեր, եհտի ողջոյն սէյլէմէլի տիր-
լէր. օնուն իչին էօլէնին ագրա-
պալարը եղըայըրութիուն մեծա-
ւորունա խապէր վէրմէյէ պօրճ-

լու տուրլար քի, օ տա եղբայր-
լարա խապէր վերէ :

6. Սեպտեմբերին իւշիւնճիւ
փազարընտա անձաճինին եկտի
խոց ժամլարը վէ պատարազը
թէքրար սէյլէնիր . օ կիւնտէ
օլան լիակատարներողուիու գա-
ղանմագ իշին, եկտի խոց խորա-
նընտա օլան տօնախմբութիտա
պուլունմալը :

7. Մեծաճինին հէր եօրթու-
սունտա, եանի յղուիու, ծնուն-
դու, ան ընդ առաջ, վերափու-
խում, վէ խուսուսա պու ազիմ
պաշտպանըմըզըն եկտի խոցու
տօնախմբութիունու էթտիյիմիզ՝
ծաղկազարդ փազարընըն իւերի-
սի ճումա : Սէ անձաճինէ քէն-
տիմիզի պէյէնտիրիփ, օլան լիա-
կատար ներողութիլարա լայըդ
օլմագ իշին խոստովանանք օլուփ
սրբութի ալմալը տըրլար :

Սէ պու եօրթուլարը լայըդ
իւզըն էթմէք իշին, էվվէլիսի
կիւնլէրի ծում թութմալը տըր-

լար . եախօտ ծում թու թամայան
լար , օ կիւնէրտէ պիր զայրի
խայր ամէլ իշլէմէլ տիրէր :

8 . Ահտի խոց խորանընա սըգ-
ճա սըգճա զիյարէթ հտիփ , կե-
րէք քէնտիւէր իշին , կերէք եւ-
լէր իշին , վէ կիւնաճքեար ճան-
լարըն թէօվպէյէ կէլմէսի իշին ,
ալլահ էֆէնտիմիզէ , վէ կոյս մա-
րիամ վալտէմիզէ՝ իպատէթլէ
տուա եթմէլ տիրէր :

9 . Ֆուգարա եղբայրլարա
գարտաշ մոհհապպէթի իլէ եար-
տըմ եթմէլ տիրէր :

10 . Աօլիւմ սաաթինտէ , եէ-
տի խոց հանդերձի օլանլարա ,
պէշինձի պօղոս փափըն վերտիյի
լիակատար ներողութիւն ալըփ ,
պիւթիւն կիւնահլարընըն աֆվը-
նա նաիլ օլմագ իշին , հանդիսա-
կանարձակումոն՝ իզնի օլան քա-
հանատան ալմալը տըրլար :

11 . Ահտի խոցուն պիւյիւք
եօրթուսունտան էվվէլ օլան՝
տօգուզ կիւն տուատա հէր կիւն

պուլուճմալը տըրլար . վէ պիր
հագ սէպէ, պ իլէ պուլուճմայան
օլուրսա , էվլինտէ էթմէլի տիր :

12 . Հասըլը քէլամ անճաճի-
նին եհտի խոցունա էլլէրի իսա-
տէթէ կէթիրմէյէ , հէր քէս է-
լինտէն կէլէնի էթմէլի տիր :

13 . Ահրէի հէր մէմլէքէթտէ
եհտի խոց հանդերձի ալմըշ քիմ
սէլէր վար , լաքին քիլիսէ գա-
նունլարը իւզրէ՝ եհտի խոց եղ-
բայրուծիւլ օլմայան վիլայէթ-
լէրտէ , պաղը իզնի օլան քահա-
նալարտան հանդերձի ալանլար ,
եղբայրուծիւլ վէրիլէն ներողու-
ծիլարը գազանա պիլիրլէր . ան-
ճագ քիլիսէ գանունլարը իւզրէ
եղբայրուծի օլան եհրտէ պու-
ներողուծիլարը գազանմագ ի-
ջին , օ եղբայրուծիւլ եազըլմա-
լը տըրլար : (*)

Պու գանունլարը թուծմայան .

(*) Ըսծամպօլ շէհրինտէ , պու եղբայ-
րուծի լաթինլէրին եպարանը՝ ամենամբ
երրորդուծի քիլիսէսինէ գօնմուշ տուր :

լար՝ օլան սեվապլարտան քերէմ
լերտէն վէ ներողութիւնարտան
մահրում օլուր :

Պու պապտէ եղբայրլարըն երէ
տան երլա վերտիքլերի սատա-
պա, եկտի խոց խորանընըն մէ-
սարիֆինէ, եղբայրութիւնուն
զիյնէթլերինէ, վէ եկտի խոցուն
տոգուզ կիւն տուասընըն հեր
կիւնիւնտէ, վէիքի եօրթուսուն-
տա, սաղ վէ հօլմիւշ եղբայրլա-
րըն նիյեթինէ սէյլէնէն պա-
տարագլարա, վէ եինէ հօլմիւշ
եղբայրլարըն ճանը իչին սէնէ-
տէ պիր տէֆա՛, քի պունտան
սօնդրա լաթինլերին մեռեւոց
հաֆթասը իչինտէ սէյլէնէճէք՝
պատարապ վէ քաւարանըն մաս-
րաֆլարընա սարֆ օլունուր :

Ե Է Տ Ի Խ Ո Յ Ո Ւ Ն

Տօգուշ կէն արաւսընըն լարղը :

Յանունն հօր և որդւոյ և հոգւոյն ողբ . ամէն :

Ե՛կ ո՛ր հոգի , լից զսիրտ ծառայից քոց , և զհօւր սիրոյ քո բորբոքեա՛ ՚ի նոսա :

Լռաքեա՛ զհոգի քո և ստացիր .

Եւ նորոգեսցես զերեսս երկրի :

Յիշեա՛ զժողովուրդ քո .

Օ որ ստացար ՚ի սկզբանէ :

Տէր լուր աղօթից իմոց .

Եւ աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ :

Տէր ընդ ձեզ :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Լոյսեացոյ :

Լղաչեմք զքեզ տէր , լուսաւորեա՛ զմիտս մեր լուսով պայ-

ճառութէ քո, զի կարասցուք
տեսանել, զոր պարտ է առնել,
և զուղիղն գործել, 'ի քո յս 'ի
տէր մեր. ամէն:

Կէլին իմտի աղիզ դարտաշ-
լար, էֆէնտիմիզ յոուն սիյասէ-
թինտէ վէ էօլիւմիւնտէ վալի-
տէմիզ կոյս մարիամըն չէքտիյի
պաշլը եէտի աճըլը տիւշիւնէ-
րէք, լայըգ օլան իպատէթէ
թէսպիհինի չէվիրէլիմ:

Իւք տունունտա կոյս մարիամ
վալիտէմիզ աղիզ էվլատընը տա-
ճարտա, իխթիյար'ոք սիմֆօնուն
գուճաղընա վերտիքտէ, օլաղիզ
իխթիյար՝ սու սիր պըչապ տըր-
քի, սէնին եիւրէյինի եարալայա
ճագ տէյի, էֆէնտիմիզին չէքէ-
ճէյի սիյասէթէրի խապէր վեր-
տիքտէ, պիքիր վալիտէմիզին եիւ-
րէյինէ տօգունան աճըլը տիւ-
շիւնէլիմ:

Պիւ հայր մեր, վէ եէրէ "շէնի:

Եւ մերհամեթի վաւիտէ, նը
սիմէօնուն սանա խապէր վեր-
տիյի՝ սէվկիւլիւ էվլատընըն էօ-
լիւմիւնիւ սէն խաթըրընտան չը-
գարմայրի, տաիմա աճըսըն չէք-
տիյին կիպի, պանա օլ ազիզ էվ-
լատընտան լութֆ ալը վեր քի
պէն տէ էօմրիւմ օլտուգճա,
քէնտի էօլէճէյիմի՝ ֆիքրիմտէն
էիւրէյիմտէն ասլա չըգարմայրի,
տաիմա կիւնահտան կէրի տու-
րայըմ:

Իքինճի տունտա, զալիմ հե-
րովգէս՝ կոյս մարիամըն սէվ-
կիւլիւ էվլատընըն էօլտիւրմէք
գաստըլա արատըղընտա՝ ալըփ
մըսրա գաչտըղը զաման, էիւ-
րէյինտէ տուլտուղու աճըլը տիւ-
ջիւնէլիւմ:

Պիւ հայր Պիւ, վէ էէփի ողջոյն:

Տոմար :

Եւ ա՛մուհապալէթի վալիտէ ,
հերովդէսին խրչմընտան ազիզ
էվլատընը գուրթարմագ իչին ,
մըսըրա գուչտըղըն զաման՝ չէք-
տիյին աճըլար իչին օլսուն , պա-
նա տա լուծֆալը վեր քի , պու-
տիւնեանըն թէհլիքէլի եօլճու-
լուղունտա՝ տիւշմէնլէրիմին գաս-
տընտան էմին օլուփ , ախրէթէ
սէլամէթ վարա պիւէյիմ :

Իւչիւնճիւ տունտա , հայր յով-
սէփ իլէ պէրապէր անճաճին վա-
լիտէմիզ՝ երուսաղէմ շէհրինտէ
զատիկ էթմէյէ կէլիփ , պիր տա-
նէ էվլատընը օնտա զայպ էթ-
տիքտէ , արայլի պուլունճայա-
տէք՝ իւչ կիւն չէքտիյի աճըլա-
լը տիւշիւնէլիմ :

Պիւ հայր Պեր , լէ եէպի ուլնոյն :

Եւ կիւնաճքեարլարըն սըղը-
նաճադ մէքեանը մէրհամէթլի
վալիտէ, սէնին օ կիւնլէրտէ
չէքտիյին աճըլար իչին օլտուն,
պանա քերէմ էյլէ քի, սէնին ա-
զիզ էվլատըն, կիւնաճլարըմ սէ-
պէպի իլէ, պու պրագըրփ չըգտը-
ղը կիւնաճքեար եիւրէյէ թէք-
րար կէլսին. վէ սէն քէնտի մու-
հապպէթինին պանա պիր զէր-
րէսինի իհսան էյլէ քի, պիր տա-
հա յոուամու էլտէն գաչըրմայրփ,
էօմրիւմ օլտուգճա եիւրէյիմտէ
սագլայըմ:

Տէօրտիւնճիւ տունտա, սէվ
կիւլիւ էվլատը պիղիւմ սէլամէ-
թիմիզ իչին՝ մըխլանաճաղը խա-
չը օմուզունա եիւքլէնմիշ՝ գող-
գոթա տաղընա չըգա՛րքէն, մու-
հապպէթլի վալիտէսի ըասթ-
կէլտիյի զաման եիւրէյինտէ

տույտուղու աճըը տիւշիւնէլիմ:

Պէր հայր մեր, վէ եկաքի ուշն:

Տո՛ւտ :

Եւ ազիզ վալիտէ, սէն սէվ-
կիւլիւ էվլատընլա պերապեր
գողգոթայա չըգարբէն՝ տէօթ-
տիւլիւն կէօզ եաշլարըն հիւրմէ-
թինէ օլսուն, պանա լութֆ ալը
վեր քի, էֆէնտիմին պանա կէօն-
տերտիլի խաշլարը պէն տէ սա-
պըր ըլա կէօթիւրէ պիւէյիմ:

Պէշինճի տունտա, կոյս մա-
րիամ ազիզ էվլատընըն հէր եա-
նընտան գանլար ագարագ, խաշ-
տան աշաղա ասըլը կէօրտիւքտէ,
եիւրէյինի տաղլայան զալիմ ա-
ճըսընը տիւշիւնէլիմ:

Պէր հայր մեր, վէ եկաքի ուշն:

Տո՛ւտ :

Եւ տերտիլ վէ աճըզը վալի-

տէ . սէն պիր տանէ ազիզ էվլա-
տընըն խաչ իւղէրինտէ՝ պունճա
"իյասէթ իլէ վէ էօյլէ ըհզա-
լէթ իլէ, վէ էն քէօթիւ գապա-
հաթլըյա ինքեար օլունմայան
եարտըմլարտան պիլէ մահրում՝
ճան վերտիյինի կէօրտիւքտէ,
նազիք եիւրէյինտէ տույտուղուն
աճըլար իչին օլուն, օ խաչ իւ-
ղէրինտէ ասըլը էվլատընտան
պանա քերէմ ալը վէր քի, պէն
տէ հէր սէվտամը օ խաչա մըխ-
լայըփ, կերէք օնուն, կերէք սէ-
նին իմտատընըլա, էօմրիւմիւ
պիր էյի վէ խայըրըլը էօլիւմ իլէ
թէքմիլ էտէ պիլէյիմ:

Ըթընճը տունտա, փաճի-
նին ազիզ էվլատընը պէօյլէ զա-
լիմանէ էօլտիւրտիւքտէն սօն-
ղրա, խաչտան էնտիրիփ, մու-
պարէք գուճաղընա վերտիքլէ-
րինտէ, եիւրէյինի փարալայան
աճըլարը տիւշիւնէլիմ:

Պիր հայր մեր, վէ էէփի ուղնյն:

Տոմար :

Եւ աճրդը աղիզ վալիտէ ,
սէնին՝ պու թէսէլլա գապուլ
էթմէզ աճրլարըն իջին օլսուն ,
սէն պանա սօն սաաթիմտէ յոու
մու եէլրէյիմէ ալմագ. թէսէլ
լասընը ալը վէր քի, հօլտիւքտէն
սօնդրա վարըրի ճէննէթտէ յոու
մա թէքմիլէն նաիլ օլայըմ :

Եկտինճի տունտա , աճրդը
մօծածին վալիտէ սէվկիլլիւ հվ-
լատընըն մուպարէք թէնինի մէ-
զարա կէօթիւրտիւքտէ , չէքտիյի
աճրը տիւշիւնէլիմ :

Պիւ հայր, թէ վէ եէքի ուղոն :

Տոմար :

Եւ սէվկիլլիւ վալիտէ , աղիզ
է վլատընը մէզարա կէօմիւփ ,
է վլատտան մահրում, տուլ , վի-
եալընըզ գալտըղընտա , եիւրէյ .

ինտէ տուտուղուն աճը իջին օլ-
սուն , պանա հայաթտէ իքէն
կիւնահլարըմըն ափվընը ալը վէ-
րիփ , հօլիւմ սաաթիմտէ եար-
ալըմընը քէրիւմ էյլէ քի , նէ սաղ-
լըղըմտա , նէ հօլիւմ սաաթիմ
տէ , ազիզ էվլատընըն լուծֆուն
տան մահրում օլմայըմ :

Այոս մարիամ անծածին՝ պու
աճըլարը արասընտա տէօքտիլիւ
կէօզ եաշլարը նիյէթինէ , իւչ
ողջոն սէյլէյէլիւմ քի , պիզ տէ
կիւնահլարըմըզ իջին էյլէ եիւ
րէքտէն կէօզ եաշլ տէօքմէյէ
գատըր օլալըմ :

Իււ ողջոն :

(Ը) Էսպիհէ պիւնիքպիքէն սօնդրա անծա-
ծինէ մագպուլ օլմագ իչին պուա :

Եւս կոյս մարիամ անծածին ,
պէն սէնին գուլուն օլմաղա կէր-
չէ լայըգ տէյիւ իւմ , լաքին սէնին
ազիւմ մերհամէթինէ կիւվէնիփ ,

հիշմէթինտէ օլմագ արզուսոյ-
 լա, սէնի քէնտիմէ վալիտէ, վէ
 հվատընըն եանընտա շիֆաաթ-
 ճըթուլթմուշում: Շու մուպա-
 րէք պատկերինին հօնիւնտէ եէ-
 րէ գափանըփ, պունտան պէօյլէ
 սէնին հիշմէթինտէ, սանա իզ-
 զէթ հթմէտէ՝ պէն գուսուր
 հթմէտիյիմտէն պաշգա, հլէրէ
 տէ սանա հիշմէթ հթտիրիփ,
 սէնի սէվտիրմէյէ ճահտ հտէյիմ:
 Լնճագ սէն եա՛ մէրհամէթլի
 վալիտէ, պէնիմ գուրթարըճըմ
 վէ սէնին հվատըն յսուն սիյ-
 ասէթլէրինտէ վէ հօլիւմիւնտէ
 չէքտիյին աճըլարըննիյէէթինէ՝
 պու սէօյլէտիյիմ թէսպիհի գա-
 պուլէտիփ, ազիզ հվատընա օ-
 լան մուհապպէթին իչին օլսուն,
 վէ չէքտիյի սիյասէթլէրի վէ
 հօլիւմիւ վագթինտէ՝ տէօքտիւյ-
 իւն կէօզ եաշլարը իչին օլսուն,
 պէնի տէ հէր տաիմ սանա իպա-
 տէթլի օլան գուլլարընըն սըրա-
 սընա գօ. վէ պանա հվատըն-

տան լուծֆալը վեր քի, պէնիմ
պունտան պէյլէ ֆիքրիմտէ, տի
լիմտէ, վէ ամէլիմտէ, կերէք
ալլա՛հըն՝ կերէք սէնին կէօ-
զիւնէ չիրքին կէօրիւնէճէք շէյ
օլմասըն. վէ էօլիւմ սաաթիմտէ
պէնի խաթըրընտան եատ էթմէ.
ամին :

Եւայր առ խաչին քոռասընը սէօյլէ՛մ-
պէն, աճըգլը վալիպէմիլին պաշա-
պահոմ-բէոմնոմ քիլէմէ՛ք իշին
քոռաս :

Եւ մէրհամէթլի վալիտէ,
չիւնքի սէնին աճըլարըն, ազիզ
էվլատընըն սիյասէթլէրի իլէ
պերապէր իտի, եիւրէյինի տէ-
լէն աճըլարըն կն պիւյիւյիւ,
սէվկիւլիւ պիր տանէ էվլատըն
խաչտան աշաղա պօյնոււնու պիւ-
քիւլփ, մուպարէք ճանընը ալլա՛հ
պապասընա թէսլիմ էթտիյինի

Կէօրտիւյիւնտէ , տույտուղուն
 զալում աճընըն հիւրմէթինէ օւ
 սուն , սէն կիւնահքեարլարըն
 մէրհամէ թլի շիֆաաթճըսը , օ
 սաաթտա ազիզ էվլատընըն եա-
 նընտա՝նէ՛ ճանտան մուհապպէթ
 իլէ պուլունտուն ուսա , պէնիւմ
 տէ տիւնեատէն ախրէթէ կէօ-
 չէճէյիւմ չէթին սաաթիւմտէ ,
 փորձուիլար իչինտէ չալգանան
 շու սէֆիլ ճանըմըն եանընտա ,
 օ մուհապպէթ իլէ պուլունուփ
 իմտատ էյլէ՛ Վ էպէլքի օ սաա-
 թիւմտէ տիլիւմ պաղլանըփ , սէ-
 նին վէ էվլատըն յսուն իսմինի
 վէրէմէզ օլուրսամ , իշտէ շիւմի
 պուլ սաաթտէ սէնին բարէխօ-
 սութիւնընլա հէմ տիլտէն , հէմ
 եիւրէքտէն՝ իմտատըմա չաղը-
 րըր , սէնին այաղլարընա գափա-
 նըր , եա՛ աճըզլը վալիտէ , կէ-
 րէք հոգևոր կէրէք մարմնաւոր
 թէհլիքէլէրիւմտէ եարտըմընը
 տիլէյերէք , տիզ իւսթիւնտէ
 շէօյլէ նիյազ էտէրիւմ :

Կայր առ խաչին մայր ցաւագին
 արտասուածից և արտամագին ,
 մինչ էր զփայտէ կախեալ որդին :

Ընդ սիրտ նորա յոյժ սաստկագին
 հառաչանօք կոծեալ ուժգին
 ընդ մէջ էանց սուր երկաւորին :

Զխորդ թախծեալ և վշտագին .
 էր մարիամ՝ երանելին ,
 մայրն յսի ինն միածնին :

Որ վշտանայր և աշխարէր ,
 յոյժ թողացեալ մինչ տեսանէր
 'ի գանս զորդին՝ որ ազնիւն էր :

Որպիտի սիրտ կարծր ոչ ոլբայր ,
 թէ տեսանէր զքնի մայր ,
 որ 'ի տանջանս համբերմամբ կայր :

Ո՞վ կարէր գոլ ոչ արտմակից
 բարեպաշտի մօր ոլբակից .
 որ միածնին էր ցաւակից :

Վասն մեղաց ազգին հարեալ ,
 ետես զյն՝ի գանս մաանեալ ,
 և տանջանացըն հնազանդեալ :

Ետես զորդին իւր սիրելին
 մեռեալ անտես եղեալ բնուին ,
 մինչ արձակեաց նա զիւր հոգին :

Մայր խնուհի ազբիւր ս իրոյ
 տուր զօրութի ցաւոյ զգալոյ .
 ընդ քեզ հեղուլ զորաօսր լալոյ :

Տուր զի սիրտ իմ բորբոքիցի .
 'ի քնի սէրն վառիցի .
 զի ընդ անձն իմ նա հաճեացի :

Մայր սրբուհի զայն կառարեա .
 զխաչեցելոյն զվէրս տնկեա .
 յիմում սրաի զնոյնս բեւուեա :

Որդւոյ քոյին խոցեցելոյ,
 այդչափ վասն իմ չարչարելոյ
 դանիցըն զիս մասնակցեցո՛ :

Տո՛ւր ինձ լինիլ քեզ ողբակից ,
 խաչեցելոյն գոլ ցաւակից .
 'ի կենցաղումս որչափ կեցից :

Մերձ առ խաչին ընդ քեզ մնալ .
 յօժարութե՛ք ընկերանալ .
 'ի միասին ցանկամ ողբալ :

Կոյս կուսանաց աղնուագին .
 մի՛ լինիր ինձ արդ դառնագին .
 այլ տո՛ւր ընդ քեզ գոլ ողբագին :

Տո՛ւր քնի զխաչըն կրել .
 զչարչարանաց բախտըն յիշել .
 զվէրս նորին միշտ մըտածել :

Տո՛ւր ինձ գանիւք վերաւորիլ .
 այսու խաչիւ արբեալ ընիլ :

վասն սիրոյ որդւոյդ խաչել:
 վառեալ սիրով և բորբոքեալ.
 քեւ կոյս եղէց ամբափակեալ.
 դատաստանի յօրըն հասեալ:
 Տո՛ւր ինձ խաչիւ ամբողջ պահիւ.
 մահուամբ ան պատասխարիւ.
 շնորհիւ նորին միշտ ջեռանիւ:
 Մինչ մարմինն իմ մեռանիցի.
 հո գւոյս խնայ քեւ շնորհեսցի
 փառք դրախտին զի զմայլեցի. ամէն:
 Ընդ քո իսկ անձն էանց սուր ցաւոց:
 Զի յայտնեսցին 'ի բազմաց որտից խոր-
 հուրդք:

Լ՛ղօթեացուք:

Լ՛ղաչեմք զքեզ տէր յս քս,
 զի բարեխօսեսցէ առաջի գթու-
 թէ քում երանեալ կոյսն մա-
 րիամ մայր քո վասն մեր այժմ
 և 'ի ժամու մահուան մերոյ, յո-
 րոյ ամենա՞նք սիրտն էանց սուր
 ցաւոյ 'ի ժամ չարչարոնաց քոց:
 Վե քս յս փրկիչդ աշխարհի,
 որ կենդանի ես ընդ հօր և ընդ

Յըյ հողւոյն , և Թագաւորես 'ի
յաւիտեանս յաւիտենից : Լ՛մէն :

(Թ)առան վազիւնսքէ հոյս հարեամ
աճածինէ Կոռա :

Լստղն երկնից , որ դիեցոյց
կաթամբ զտէր , ջնջեաց զժան-
տամահ , զոր տնկեաց նախա-
հայրն մարդկան :

Լստա ստղ հաճեսցի այժմ
խաղաղել զմոլորակս , որք պա-
տերազմաւ սպանանեն զժողո-
վուրդն սաստիկ վիրօք մահու :

Ո՛վ ամենագութ աստղ ծո-
վու , հա՛ս մեզ յօգնուի 'ի ժանտ-
ախտի . լուր մեզ տիրուհի , զի
որդին քո պատուէ զքեզ ոչինչ
զլանալով :

Փրկեա՛ զմեզ ո՛վ յս , որոց 'ի
սակս բարեխօսէ առ քեզ կոյս
մայր քո :

Ընդ հովանեաւ պաշտպանու-
թէ՛ քո ապաւինիմք , և այլն :

(Ժ)Առան Վազնիսի Բարեխօսութեան
 Կէ յակոբա արուս :

Աք ես տէր և 'ի նքս հանգու-
 ցեալ . բարեբանեալ 'ի վերին
 զօրաց և 'ի նքս քոյ . զքեզ օրհ-
 նեմք անձ հարցն մերոց :

Օարժանահաս մահ տարա-
 ժամ 'ի ցասմանէ քում հրամա-
 նի, բարձ 'ի մէջ բարեխօսութե
 և աղօթիւք նքն յակոբայ . տէր
 անձ հարցն մերոց :

'Ի քէն հայցեմք մեզ օգնուի
 ամենանք երրորդութի . օգնեալ
 մեզ 'ի նեղութե մերում բարե-
 խօսութե և աղօթիւք նքն յա-
 կոբայ . տէր անձ հարցն մերոց :

(Ժ)Առան Վազնիսի Կէ Խորհուս
 արուս :

Ով նք հռոքոս ուրախ դու լեր
 ալնուականդ քաջահամբեր .

որ 'ի ձախ կողմ քո կրեցեր ,
արած վիրի մահահրաւեր :

Ա՛լ ո՞ր հռոքոս պանդուխտ
վտար .

զժանտահար բուժես իսպառ .

ախտացելոց առողջարար .

յայտնեալ բնաւից բժիշկ ճար-
տար :

Ա՛լ ո՞ր հռոքոս բարեբախ-
տեալ .

հրէշտակին ազդմամբ կոչեալ .

պատուեմք զքեզ անծարեալ .

զի տարածամ մահ քե բարձեալ :

Բարեխօսեա՛ վասն մեր ո՛վ ե-
րանելիդ հռոքոս :

() ի արժանի լիցուք զերծա-
նիլ 'ի տարածամ մահուանէ :

Ընթե՛ք :

Տէր անձամբ առնակալ՝ աղա-
ջեմք և պաղատիմք առ քեզ .
տո՛ւր մեզ ընդունել յանձինս
մեր զպտուղ բարեպաշտ հայց-
ուածոց . և բարեխօսութե՛ք երա-

նելի խոստովանողին քո 'որքն հը-
ռոքոսի՝ բարձ բարեգթուք քով
զմահտարածամ 'ի ժողովրդենէ
քումմէ : Արսէս զի ծանիցեն
մահկանացու մարդիկ, թէ հըա-
մանաւ քով գան 'ի մեզ այսպիսի
հարուածք, և ողորմութիւն քով
դադարին, 'ի քոյն 'ի տէր մեր.
որ կենդանի էս և թագաւորես
ընդ որդւոյ և ընդ 'որ հնգւոյդ
յաւիտեանս, ամէն :

Սուրբ առաքոսա պոռա :

Եւ քսուն խոստովանողու 'որ
ռոքոս, սէն խոնարհութիւն վէ
համբերութիւն, վէ հէր տիւրլիւ
առաքինութիւն էօրնէյիսին . էլին
սէլամէթի իչին բէնտի էօմրիւ-
նիւ սանա ունութեան՝ դար-
տաշ մուհապպէթին իչին օլտուն,
վէ վէպատէն թութութլմուշ նի-
չէ խասթէլէրի, 'որ իաչ նիշա-
նըլա սէլամէթէ չըգարտըղըն

միւճիզաթլար իչին օլթուն, պէ-
նի վէ գարտաշլարըմըն ճիւմէ-
սինի, կիւնահ վէպասընտան խէ-
լաս էթմէյէ սէն բարեխօս օլ :
Սէ պու գատար գօրգուսուն
չէթտիյիմիզիլէթտէնպիզիհըֆզ
էյլէ : Շէյլէ քի հեր տիւրլիւ
պուլաշըգ իլլէթ կերէք պէն-
տէն, կերէք ագրապա տօսթ վէ
աշնալարըմտան, վէ պիւթիւն
մէմէքէթտէն ուզադ օլուի,
սաղլըլըմըգտա րահաթ էիւրէյի-
լէ ալլահըն հիզմէթինտէ եա-
շայլի, էօլտիւքտէն սօնղրա է-
պէտի իզզէթինի կէօրմէյէ՝ սէ-
նին պաշտպանութիւնլա նաիլ
օլալըմ. ամին :

Յո՛ւ էֆէնտիմիզան վէ աճրդը վալիտէ-
սինտէն պիր էյի վէ խայրըր էօլիւմէ
նաիլ օլմագ իչին, հէր փազար վէ հէր
ճոււմա՛ կիւն, վէ նք խաչըն իքի եօր-
թուսուհտա, եանի՛ խաչգիւա վէ խաչ-
վերաց կիւնլէրինտէ, վէ տահա էյիսի՛
հէր կիւն սէօյլէնէճէք ջերմեռանդ տուա:

Քիւլիսէպէ խաչելու-նի խորանը, էա-
խօթ էէպի խոյ խորանը էօնի-նպէ,
վէ էվպէ իսէ պապիւնլէրի Գաբշէ-
սէնպա րիշ չէօի-տ, պէօյլէ սէօյ-
լէճէլի:

Յանուէն հօր և որդւոյ և հոգ-
ւոյն նքյ. ամէն:

Նշանաւ խաչին ՚ի Թշնամեաց
մերոյ:

Ղաւտեա՛ զմեզ տէր նձ մեր:

Սք նձ, նք հզօր, նք անմահ:

Ողորմեա՛ց մեզ:

Նքի՛ քո օգնեա՛ մեզ:

Եւ փրկեա՛ զմեզ վասն ա-
նուան քո :

Տէր լուր աղօթից իմոց :

Եւ աղաղակ իմ առ քեզ ե-
կեսցէ :

Մոլորեացուք :

Մղաչեմք տէր լուսով պայ-
ծառութե՛ք քո լուսաւորեա՛ ըզ-
միտս մեր, զի տեսանել կարա-
ցուք զոր արժան է առնել, և
զուլիղն գործել քսիւ նոր մե-
րով. ամէն :

Եւ կիւնասքեար ճանըմ, շու-
խաչըն իւղէրինտէ մըխը ալ-
լահըն էվլատընա սլադ տա տիւ-
շիւն քի, օրայա սէնին կիւնաս-
լարըն իչին մըխլանմըշ : Եւ իւ-
րէյին պու գատար փէք մի տիր
քի, ազիզ գուրթարըճընը պու
հալտէ կէօրիւփ տէ, սէպէպ օ-
լան կիւնասլարընտան փիւշման
օլմայասըն : Սլան իմտի էյ ճա-

նըմ, ուշան . եիւրեք աճըսելա
 թէօվպէյէ կէլ տէ, շու թիւքէն
 մէզ մէրհամէթ փունարը յոուն
 մուպարէք եարալարընա սըղըն .
 վէ գավի տին, մէթին իւմիտ,
 ճանտան մուհապպէթ իգըարլա
 ըլլա կիւնահլարընա եիւրէք տէն
 թէօվպէ էյլէ, վէ սէնին խաթ-
 ըրն իչին թէն ալըի, սիյասէթ
 չէքիի, խաչ իւղէրինտէ պէօյլէ
 մուհապպէթ ի էօլիւմ իլէ էօլէն
 էֆէնտինին խաթըրընը՝ պիր տա-
 հա ինճիթ մէմէյէ գավի նիյէէթ
 իլէ տուալարընա մէթանէթ վէր:

Պիր տէ տիւշիւն քի, անա-
 ծինին աղըրլարը յոուն սիյասէթ-
 լէրինտէն այրը տէյիլիտի . կէր-
 չի խաչըն իւսթիւնէ եալընըզ
 յոու մըխլը կէօրիւյօրսուն, լա-
 քին ազիզ վալիտէսինին աճըսը-
 նա պագընճա, ծնուն տա եիւ-
 րէյի պէրապէր մըխլը տըր: Այ-
 լէ օլտուգտան սօնղրա կէլ ծնա
 րէճա էյլէ քի, տուալարըն յոա
 մագպուլ օլսուն:

Եւ աճրգլը սիբիր վալիտէմ ,
 պու սէնին հագիր գուլուն մու-
 պարէք այագլարընա գափանրփ ,
 սէնին սիր տանէ էվլատընըն
 սիյասէթլերինտէ վէ էօլիւմիւն
 տէ չէքտիյին աճըլար , վէ խու-
 սուսա մուպարէք թէնինի խաչ-
 տան էնտիրիփ , սէնին գուճաղը-
 նա վերտիքլերի զաման տույտու-
 ղուն եիւրէք աճըսըիչին օլսուն ,
 օ սէնին սէվկիւլիւ էվլատընտան
 պանա պիւթիւն կիւնաճլարըմըն
 աֆվընը ալը վէր . վէ պէն օնուն
 պէշ եարասընա սէճտէ էտիփ ,
 սիյասէթինի ֆիքրիմտէ իշլէթ-
 տիյիմ եէրտէ , սէն մէրհամէթ-
 լի նազարընլա օլ սիյասէթլերին
 մէյվէսինէ՝ պէնի հէր տէմ հիս-
 սէտար էյլէ :

Պիւր ուշնի :

Եւ պէնիմ եարալը գուրթա-
 րըճըմ , սէնին պու մուսիպէթլի
 էօլիւմիւնէ պէն սէպէպ օլտու-
 ղումու պիլիփ , իգըար էտէր ,

եիւրեք աճրսիլա աֆվընը տի-
 ւերիմ: Աիւնահլարում սէպէպի
 իւէ իթիրտիյիմ լուծֆու՝ թէք-
 րար հտինմէյէ, սէնին մէրհա-
 մէթ փունարը եարալարընա կէ-
 լիփ, հվվէլա սաղ հլինին եա-
 րասընա սէճտէ հտերիմ: Այա
 գուրթարըճըմ յս, օ եարատա
 տույտուղուն աղըը իչին օլսուն,
 պէն հօլիւմիւմ սաաթինտէ չէ-
 քէճէյի աղըըլար արասընտա,
 պանա նք տինիմտէ մէթին տուր-
 մաղա գուվվէթ վէր: Այ օ
 տար սաաթիմ իչին շիմտիտէն
 իքրար հտէր, սէնին քերէմինէ
 պու նք տինտէ տօղմուշում, եի-
 նէ պու տինտէ եաշայրփ հօլմէյէ
 նիյէէթ հտերիմ: Ալաւարան-
 տաքի նք ճանլար իչին տէ սանա
 նիյազ հտերիմ, եա գուրթարը-
 ճըմ յս, սէնին մուպարէք գա-
 նընըն պիր տամլասը՝ պինլէրճէ
 տիւնեալարը սէլամէթէ չըգար-
 մաղա քիֆայէթ հտէյօրսա, իշ-
 թէ պէն սանա՝ տէօքտիւյիւն

գանձն հեփսինի օ աղիզ ճանլար
իչին փիշքէշ սունարըմ, խուսու-
սա ագրապամ, տօսթլարըմ, պա-
նա էյլիք էտէնլէր, վէ տիւնեա-
տէ քիմնէսի օլմայան՝ ունուտուլ-
մուշ ճանլարը, հեփ սէնին թիւ-
քէնմէզ մէրհամէթինէ սիփա-
րիշ էտէրիմ :

Պիւր հայր մեր :

Եւ մուհասպէթլի յօում,
սէնին սօլ էլինէ սըղընըրըմ. էօ-
լիւմիւմ սաաթինտէ տիւնեա իմ-
տատընտան իւմիտիմ քէսիլտիք-
տէ, օ սօլ էլինին եարասը հիւր-
մէթինէ, սէն պէնտէն էլ չէք-
մէ : () թէհլիքէլի սաաթիմտէ,
տիւշմէնիմ պէնի իւմիտսիզ պը-
րազմաղա չօզ ճահտ էտէճէք
տիր պիլիւրիմ, լաքին սէն պէնիմ
գաւլի իւմիտիմ, սէն պէնտէն եիւզ
չէվիրմէզսէն, պէնիմ դօրգա-
ճազ շէյիմ օլմազ :

Սօննէֆէսիմէտէք էֆէնտիմ,
պէն սէնին թիւքէնմէզ մէրհա-

մէթինէ իւմիտ էտէրիմ, լաքին
 իւմիտիմէ շիւպհէ գաթըլմասըն
 տէյի, պիւթիւն իւմիտիմի, սէ-
 նին՝ ուղուրումա տէօքտիւյիւն
 մուպարէք գանա պինա էտէրիմ:
 Սէ հալա հայաթտէ օլան ագ-
 րապալարըմը, վէ պանա էյլիք
 էտէնլէրի, վէ ճիւմլէ տօսթ վէ
 տիւշմէնլէրիմի, վէ խասթէլիք
 վէ եօգսուլլուգ, վէ տերտ միհ-
 նէթ չէքէնլէրի, վէ ճան չէքի-
 շէնլէրի, սէնին փէտէրանէ մէր-
 համէթինէ սիփարիշ էտէրիմ:
 Եւ մուհապպէթլի յո, ճիւմլէ-
 սինէ կէրէք պու տիւնեատէ,
 կէրէք օպիրինտէ, խայրլը օլա-
 ճաղընը պիւտիյին հոգեոր վէ
 մարմնաւոր էյլիքլէրի զանի զա-
 նի էհսան էյլէ:

Պիւ հայր մեր:

Եւ սէվկիւլիւ գուրթարը-
 ճըմ, սէնին սաղ ալաղընըն եա-
 րասընա եիւրէքտէն սէճտէ է-
 տէրիմ: Եւ թաթլը յոում, օ

եարայր պէօյլէ զալիմանէ տէ-
 լէն՝ եահուտիլէր տէյիլ տիր ,
 պէն իմ պէն քի , պունճա զաման
 կիւնահ ազգընլըղը եօլունտա
 կէզմիշիմ : Մէրհամէթլի յա-
 ում , օ չէքտիյին աղըր իչին օլ-
 սուն , պէնի պունտան սօնղրա
 սէլամէթ եօլունա քօ , վէ պիր
 տահա եօլտան չըգմամագ իչին՝
 պանա պիր եիւրէք վէր քի , սէն-
 տէն զայրի շէյ սէվմէյիմ . զիրա
 սէն պէնիմ խաթըրմ իչին եօլիւ-
 միւ պիլէ իրթիքեապ կթմիշին :
 Վէ կէրէք սրբազան հայրապէ-
 տիմիզի , վէ ոք ուղղափառ քիլի-
 սէմիզի իտարէ հտէն առաջնորդ-
 լարըն ճիւմլէսինի՝ լուծֆուրն
 իչինտէ սագլա քի , հէր պիրի
 սէնտէն գուվլէթ ալըփ , իւհտէ-
 լէրինէ ըսմարլատըղըն ճանլարը
 տին զայրէթի իլէ իտարէ կթ-
 սինլէր , վէ եկեղեցականլարըն
 ճիւմլէսինէ լուծֆուրնու էհսան
 էյլէ քի , առաջնորդլարա եար-
 տըմճը օլուփ , էյի իպրէթլէրի

իլէ, վէ խայրլը նասիհաթլերի
իլէ ճէմաաթընը սէլամէթ եօ-
լունա գօսունլար :

Պէր հայր Ռէ :

Մ'հէֆէնտիմ յօ, պէն սէնին
խաթըրընը պու գատար ինճիթ-
միշ իքէն, սէն եինէ քէրէմինի
պէնտէն քէսմէզսին : Մ'հ փիւշ-
մանըմ հէֆէնտիմ: (Ը) Էօվպէքեար
մագդաղէնացինին կէօզ եաշլա-
րը պէնտէ օլմալըյտը քի, եիւ-
րէյիմին թէօվպէսինէ պէշարէթ
օնուն կիպի սէնին մուպարէք
այագլարընա տէօքէյտիմ . լաքին
չիւնքի օ գատարընը էտէմէյօ-
րում, սէնին սօլ այաղընըն տէ-
լինտիյի զաման տույտուղուն
աղըրըյը սանա փիշքէշ էտէր, օ
աղըրընըն հիւրմէթինէ նիյազ է-
տէրիմ քի, պու թէօվպէմի դալ-
պիմտէ դալի սագլայըփ, էօլիւմ
սաաթիմտէ տէ պանա պէօյլէ
մէթին պուլտուրասըն : Պէլի,
հէֆէնտիմ, անառակ որդի կիպի,

սէն մուհապպէթի փետերիմէ
կիւվէնմիշիմ: Սէն էինէ պու եա
րանըն հիւրմէթինէ, քրիստո-
նեայ փատիշահարա պիրլիք վէ
պարըշըգլըգ վէր. հերետիկոս-
լուգլարը տիւնեատէն գալտըր.
վալիտէմիգ նք ուղղափառ քիլի
սէնին շէրէֆինի արթըր. տօղ-
րու տինտէ օլմայանլարա տօղ-
րու տինի կէօսթէր. վէ կիւնահ-
քեարլարըն ճիւմլէսինի թէօլ-
պէյէ կէթիւր:

Պէր հայր Պէր:

Սէն կիւնահքեար ճանըմ, իշ-
թէ սըղընաճագ եերիմիղին գա-
փուսու աչըլտը. իշթէ էֆէնտի-
միղին մուպարէք պէօյրիւ աչըգ
տուրույօր, տահա նէյէ պէքլէր-
սին: Սէն պէնիւմ մէրհամէթի
գուրթարըճըմ, օ սէլամէթիւմ
իչին աչըլան պէօյրիւնէ սըղը-
նըփ, էօմրիւմիւն սօն կիւնիւնէ-
տէք սէնին գուճաղընտա եա-
շայըմ: Սուլթըն ճանըմա, էյէր

սէնին դուռաղընտա ճան վերէ
պիլիրսէմ : Եւ մուհապպէթը
յսուամ, սէն պանա շու քերէմի
էյլէ քի, պէնիմսոն սէօղլէրիմ,
տին, իւմիտ, վէ մուհապպէթ
իգրարլարը օլտուն :

Եւաքէլահան վէ հռովմէա-
կաննք ուղղափառ եկեղեցիներն
հէր ինանըի էօյրէթտիյինէ ի-
նանըր, սէնին թիւքէնմէղ մէր-
համէթինէ իւմիտ էտէրիմ . վէ
հէր շէյտէն զիյատէ սէվիլմէյէ
լայըգ՝ սէն քերէմլէր փունարը՝
սէնի սէվլէրիմ : Եւ պիւթիւն
կիւնահլարըմտան՝ եիւրէքտէն
փիւշման օլուի, սէնին ազիզ
խաթըրընը պիր տահա ինճիթմէ-
մէյէ նիյէէթ էտէրիմ : Եւ սոն
նէֆէսիմտէ աղզըմը գափայան
յո վէ մարիամ իսիմլէրի օլտուն :
Եւ մէրհամէթը փէտէր, պու-
քերէմլէրի պանա սէն էհտան
էյլէ :

Եւ յա՛մ մէրհամէթլի յո՛ւ, սէն պի-
զիմ իջին զէյթին պաղէտինտէ
կէ օնիւլ ապապլլա տուա էթ-
տիյին եւրտէ, հօլիւմ տերէճէ-
սինէ կէլիփ, քան թէրէտին.
պիզէ մէրհամէթ էյլէ:

Ճ. Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եւ՛
րապալի, պիզէ մէրհամէթ էյլէ:

Եւ յա՛մ ազիզ յո՛ւ, սէն պիզիմ ի-
ջին պի կիւնաս գուզու կիպի
գօլարըն պաղլը՝ դուրպան օլ-
մադա եիթտին. աիգէ մէրհա-
մէթ էյլէ:

Ճ. Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եւ՛
րապալի, պիզէ մէրհամէթ էյլէ:

Եւ յա՛մ մուհապպէթլի յո՛ւ, սէն
իպթիտա աննանըն հուզուրուն-
տա տէմիր էլ իլէ սիլլէյի եէտիք-
տէն ոօնդրա, կայիափանըն հու-
զուրունա չըգտըն, վէ պիւթին
կէճէ ույգուսուզ տուրուփ, ըէ-
ղալէթ չէթտին. պիզէ մէրհա-
մէթ էյլէ:

Ճ. Պիզէ մէրհամէթ էյլէ եւ՛

րապալի. պիղէ մէրհամէթ էյլէ :

Եւ սէւկիւլիւ յո, եահուտիւ
լէրին հահագ տիւանընտա սէն
էօլիւմէ մուսթահագ կէօրիւ-
լիւփ, չըր չըպլագ տիւրէյէ պաղ-
լանըփ տէօյիւլտիւն. վէ տիքէն
թաճըն զալիմ աղըրլարընը չէք-
տին. պիղէ մէրհամէթ էյլէ :

Ճ. Պիղէ մէրհամէթ էյլէ եւ
րապալի, պիղէ մէրհամէթ էյլէ :

Եւ մէրհամէթի յո, սէնի
հահագ եէրէ՝ խաչ իւղէրինտէ
էօլմէյէ հիւքմ էթտիյէր. սէն
խաչ աղաճընը օմուղունա ալըփ,
սիյասէթ եէրինէ գուզու կի-
պի չըգտըն. պիղէ մէրհամէթ
էյլէ :

Ճ. Պիղէ մէրհամէթ էյլէ եւ
րապալի, պիղէ մէրհամէթ էյլէ :

Եւ աղիզ յո, սէն պիղիմ
խաթըրմըզ իչին զօրպա բարաբ-
բաստան ֆէնա սայըլտըն. վէ
եահուտիլէր սէնի ինքեար է-
տիփ, նիչէ պին էղիյէէթ էթ-
տիլէր. պիղէ մէրհամէթ էյլէ :

Ճ. Պիղէ մերհամէթ էյլէ եա
րապպի, պիղէ մերհամէթ էյլէ :

Եւ մերհամէթլի յո, սէն պի
ղիմ իչին էլին այաղըն խաչ ա
ղաճընա մըխլը՝ պիւթիւն գա
նընը տէօքտիւն. պիղէ մերհա
մէթ էյլէ :

Ճ. Պիղէ մերհամէթ էյլէ եա
րապպի, պիղէ մերհամէթ էյլէ :

Եւ աղիղ յո, սէն պիղիմ
խաթըրմըղ իչին իւրըսըղ սըրա
սընա գօնուփ, նիչէ սիթէմէր
քիւֆիւրլէր իշիթտին. սուսուզ
լուղուն գանտըրմաղա էօտ իւլէ
սիրքէ իչտին. վէ սաաթ ալթը
տան տօգուզա գասար խաչըն
իւղէրինտէ սիյասէթ չէքտին,
պիղէ մերհամէթ էյլէ :

Ճ. Պիղէ մերհամէթ էյլէ եա
րապպի, պիղէ մերհամէթ էյլէ :

Եւ մերհամէթլի յո, սաաթ
տօգուզա վարտըգտա, քէնտինի
պիղիմ իչին գուրպան էտիփ,
էիւքսէք սէս իլէ հայգըրարագ՝
պաշընը էյիփ, մուպարէք բու

հունու թիսլիմ էթտին . պիղէ
մերհամէթ էյլէ :

Ճ. Պիղէ մերհամէթ էյլէ եւ
րապպի , պիղէ մերհամէթ էյլէ :

Եւ մուհապպէթլի յո , սէն
խաչ իւղերինտէ էօլմիւշ իքէն ,
ազիզ վալիտէնին կէօզիւ էօնիւն
տէ պէօյրիւնիւ տէլտիւեր . պի-
ղէ մերհամէթ էյլէ :

Ճ. Պիղէ մերհամէթ էյլէ եւ
րապպի , պիղէ մերհամէթ էյլէ :

Եւ ազիզ յո , սէնին մուպա-
րէք թէնինի խաչտան էնտիր-
տիքտէ , աճըզլը պիքիր վալի-
տէն՝ կէօզիւնտէն տէօքտիւյիւ
եաշ ըլա թէնինի եայգատը .
պիղէ մերհամէթ էյլէ :

Ճ. Պիղէ մերհամէթ էյլէ եւ
րապպի , պիղէ մերհամէթ էյլէ :

Եւ մերհամէթլի յո , պիւ-
թիւն վիւճուտուն եարէ փարէ՝
պէշ եարանըն չալըղլըլա , պա-
հարլանըի մէզարա գօնաու .
պիղէ մերհամէթ էյլէ :

Ճ. Պիղէ մերհամէթ էյլէ եւ

րապաի, պիզէ մէրհամէթ էյլէ:

Իսլէալ հնազանդ վասն մեր
մահուչափ և մահու խաչի: Այս
որոյ և անձ զնա առաւել բարձ-
րացոյց, և շնորհեաց նմա ա-
նուն, որ ի վեր է քան զամե-
նայն անուն:

Երկիր պագանեմք քեզ քս,
և օրհնեմք զքեզ.

Որ ոք խաչիւ քով փրկեցեր
զաշխարհս:

Եղբեացոս:

Տէր յս քս, որ ի ծոցոյ հօր
իջեր յերկնից ի յերկիր, և ըզ-
պատուական արիւն քո հեղեր ի
թողութի մեղաց. խոնարհութե
աղաչեմք զքեզ, զի յաւուր դա-
տաստանի ընդ աջմէ քումմէ կա-
ցեալ արժանի լիցուք լսել զե-
կայք օրհնեալն: Որ կենդանի
ես և թագաւորես ընդ այ հօր
և ոք հոգւոյն յաւիտեանս.
ամէն:

Սէն եւմ մուհապակեթլի յոում,
 սէն քի ալէմին սէլամէթի իչին
 տիւնեայէ կէլաին, թլփատէլ
 օլտուն, եւհուտիլէր սէնի ին-
 քեար էտիփ, շայըրտըն յուգա
 սէնի էլէ վէրտի. իփլէր իլէ
 պաղլայլի, աննանըն, կայիա-
 փանըն, պիղատոսուն, վէ հե-
 րովդէսին հուզուրլարընտա իֆ-
 թիրա էտիփ սէնի կէզտիրտի-
 լէր. գամհըլալըն տէօյիւփ, մաս-
 գարայա ալտըլար. պաշընա տի-
 քէնտէն թաճ կիյտիրիփ, եիւ-
 զիւնէ թիւքիւրտիւլէր, սիլլէ
 իլէ, գամըշ ըլա վուրտուլար.
 րուպանը սօյուփ, չըր չըպլագ
 խաջա կէրիփ, խաչընը իքի խըր-
 սըղըն արասընա տիքտիլէր. սու-
 սուզլուղունտա էօտ իւլէ սիրքէ
 իչիրիփ, էօլտիւքտէն սօնղըա
 խըշտ ըլա թէքրար պէօյրիւնիւ
 տէլտիլէր: Սէն եւմ մուհապ-
 պէթլի գուրթարըճըմ, սէնին
 պու չէքտիյին սիասէթլէր իչին
 օլտուն, վէ սէնին կզիյէթլէ-

րին արասընտա սէվկիւլիւ վա-
րտէնին չեքտիյի աճըլար իչին
օլտուն, սէնին նը խաչըն վէ էօ-
լիւմին հիւրմէթինէ, կիւնահ-
լարըմը պանա աֆվէտիփ, լութ-
ֆունու արթըր, վէ պիր խայրը
էօլիւմ իւլէ պէնի ճէհէնէմին
էպէտի սիյասէթինտէն գուր-
թար :

Պիր հայր թը, պիր ողջոյն նը
էկեղեցինին մուզաիֆալարը ի-
չին : Պիր հայր թը պիր ողջոյն
սաղլըգլարընտա պու տուպա
ջերմեռանդ օլան էօլմիւշէր ի-
չին : Ս է պիր հայր թը պիր ողջոյն
պէյնիմիգտէ պուլունան էն պէօյ-
իւք կիւնահքեար իչին քի, պու
նը խաչելութի ճան կէօզիւնիւ
աչըփ, խայրը ապաշխարութիւն
էօլունա գօսուն :

Սժողո՞րա եիւղիւնէ խաչ չըգարը՛րքէն
պո՞ւ պո՞ւայը սէօյլէ՞նէ :

Պո՛ւ սը խաչը գու՛լվէթի ի-
լէ եւ՛ ըապսի , պէնի թառն
իլլէթինտէն , վէ զա ֆիլ էօլլւմ
տէն սէն սագլա . ամին :

Եւստի խոց հանդերձի վէ Բէսպիհի
պոս Բարդ օրհնէլ օլոհուր :

Եւստի խոց եղբայրութիւնա եազըլան
քիմնէլէր՝ պիւրէր եւստի խոց հանդերձի
իլէ Թէսպիհի ալլփ, իճրասընա պօրճ-
լու օլաուդլարը շէյլէրի էօյրէնմէլի
տիրէր :

Եղբայրութիւն եազըլաճադ քիմնէլէրի,
քահանայ եւստի խոց խորանընըն էօնիւ-
նէ կէօթիւրիւփ, տիղ իւսթիւնէ օ-
թուրթաուգտան սօնղրա, եիւզիւնիւ
պունըլարա տօղրու՝ եան տէօնիւփ, պու
տուսլարը էտէր :

() Գնութիւն է մեզ յանուա-
նէ իմն ,

Որ արար զերկինս և զերկիր :

Տէր ընդ ձեզ :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Եւ ինչպէս :

Եւ ինչպէս արօղ մշտնջենաւոր
իմ, որ մահուամբ միաճնի քո

Հաճեցար նորոգել զմեղուցեալ
 աշխարհս առ 'ի փրկել զմեզ 'ի
 յաւիտենից մահուանէն, և ա-
 ծել յուրախութիւն երկնից ար-
 քայութե. նայեմց աղաչեմք 'ի
 դասս ծառայից քոց ժողովելոց
 յանուն ամեներանեալ կուսին
 մարիամու մօր քոյ եօթնեակ ցա-
 ւօք վիրաւորելոյ. ընդ որոյ պաշտ-
 ոյանութեն ցանկայ մտանել և
 ծառայս քոյ (կամ աղախին քո,
 կամ ծառայքս քո այսոքիկ ցան-
 կան մտանել,) զի առաւելուցու-
 թիւ ծառայողաց քեզ հաւատար-
 մութե, և յամենայն խռովունց
 աշխարհի և մարմնոյ զերծեալ, և
 յորոգայթից գիւին աներկեան
 լեալ բարեխօսութե նորին երա-
 նեալ կուսին մարիամու և երա-
 նելոյն օգոստինոսի և փիլիպ-
 պոսի, և եօթն երանելի հիմնա-
 դիր հարց կարգի մերոյ, հասա-
 նել կարասցէ 'ի ճմարիտ ուրա-
 խութիս 'ի քո յո 'ի տէր մեր.
 ամէն:

Սոնդրա եիւղենիւ խորանա տէօնիւփ ,
հանդերձի օրհնել էօեր :

Լ'դօնէսցոս :

Տէր Ես քս , որ հաճեցար ըզ-
գենուլ զծածկոյթ մահկանա-
ցու բնութիւն մերոյ . մաղթեմք
յանսահման առատաբաշխութի
քումմէ , զի զայս տեսակ զգես-
տուց , զոր նք հարք մեր 'ի յիշա-
տակ եօթն գաւոց երանեալ կու-
սին մարիամու հրամայեցին մեզ
կրել 'ի նշան անմեղութիւն և խո-
նարհութիւն , օրհնել ի հաճես-
ցիս , զի որ զգենուցու զայն , 'ի
հոգի և 'ի մարմին զդեցցի զփրժ-
կիչդ մեր : Որ կենդանի ես և
թափաւորես ընդ ամենայն յա-
ւիտեանս . ամէն :

Վէ հանդերձին իւղերինէ օրհնած սու-
սէրփիփ , Յօղեա յիս մշտեալ , և այլն ,
սուտաբնիւ սէօյէր :

Օհտան սոնդրա թէսպիհի օրհնել էօեր :

ԼՂՈՒԵՍԿՈՒԿ :

ԼՂՈՒԵՍԿՈՒԿ Լ ԲԱՐԵԳՈՒԹ
 ԽԾ , որ վասն մեծութե սիրոյ
 քո որ առ մեզ , կամեցար՝ զի որ
 դին քո միածին տէր մեր յս քս
 'ի փրկութի մեր իջցէ յերկնից
 'ի յերկիր , մարմին զգեցցի , և
 տարցէ չարչարանաց խաչի . հայ-
 ցեմք յանչափ գթութե քումմէ ,
 զի զայս պսակ որ շնորհեալ է
 յեկեղեցւոյ քումմէ հաւատացե-
 լոց 'ի յիշատակ եօթն ցաւոց
 ծնողի որդւոյ քո , որ հնեցես ի ,
 սրբեցես ի , և հեղցես 'ի նա
 զգործութի հոգւոյն 'սբ , զի որ
 աղօթեցէ նովաւ , կամ յանձին
 կրեցէ , կամ յարգանօք պահեա-
 ցէ 'ի տան , զերծ լիցի միշտ յա-
 մենայն ուրեք յաշխարհիս յայս-
 միկ յամենայն երևելի և անե-
 րևոյթ թշնամւոյ , և 'ի վախճա-
 նի իւրում գործովք բարութեց
 պսակեալ՝ արժանի լիցի յանդի-

ման լինել քեզ յամենեւեալ
կուսէն մարիամայ, իմք մերով
յոիւ քսիւ . ամէն :

Աէ Թէսալիսին իւզերինէ օրհնած սու
սերփիփ, Յօլեա յիս մշուաւ և այլն,
սուսսընը սէօլէր :

Հանդերձի վերլոքէն պէօլէ սէօլէր :

Ինկա՛լ սիրելի՛ եղբայր (կամ
սիրելի քոյր) զզգեստ երանեալ
կուսին մարիամու, զմասնաւոր
նշան ծառայից նորա՝ ի յիշատակ
եօթն ցաւոցն, զորս կրեաց ի
կենդանութեան և ի մահուան
որդւոյ իւրոյ միածնի, զի զայս
օրինակ զգեստաւորեալ ընդ
պաշտպանութն նորա կեանս վա-
րեցես հանասլաղ . ամէն :

Թէսալիսի վերլոքէն պէօլէ սէօլէր :

Ինկա՛լ զպսակս երանեալ կու-
սին մարիամու յօրինեալ ի յիշա-
տակ եօթն ցաւոց նորա . զի
մինչդեռ բերանով գովաբանես
զնա, վշտակից լիցիս նմա՝ ի բո-
վանդակ սրտէ . ամէն :

Եւ օրհնութիւն ամենակարօ
ղին նոյ Տօր և որդւոյ և հոգւոյն
նոյ Խ իջցէ 'ի վերայ քո (կամ
ձեր) և մնասցէ միշտ . ամէն :

Եւ երբ խոյ եղբայրաբնա՝ եօլիմ
սասնիկս քէ Վերիկն արջակում :

Խոստովանիմ առաջի նոյ սեփականիս
սօնդ ք :

Ողորմեսցի քեզ ամենակարօն
նոյ և թողութի շնորհեսցէ ա-
մենայն յանցանաց քոց, և տացէ
քեզ կեանս յաւիտենականս .
ամէն :

Օներումն և զարձակումն և
զթողութի մեղաց քոց շնորհե-
ցէ քեզ ամենակարօղ և ողոր-
մածն նոյ :

Տէր մեր յս քո որդի նոյ կեն-
դանւոյ, որ ետ իշխանութիւն
առաքելոյ իւրում պետրոսի՝ կա-

պելոյ և արձակելոյ, արձակես-
 ցէ զքեզ Ի ամենագուծ ողոր-
 մութիւնով և ընկալցի զխոս-
 տովանութիւն քո, և թողցէ քեզ
 զամենայն մեղս քո, զորս գոր-
 ծեցեր 'ի բովանդակ ընթացս
 կենաց քոց, յորոց 'ի սրտէ զղջա-
 ցար և բերանով խոստովան ե-
 ղեր, զգեցուցանելով քեզ ըզ-
 պատմութեանն առաջին, զոր 'ի
 մկրտութե քում ընկալար: Եւ
 ներողութե՞ն որ շնորհեալ է 'ի
 հինգերորդ պողոսէ քահանայա-
 պետէն, 'ի կէտ մահու հասեալ
 եղբարց ընկերութե եօթն ցա-
 ւոց երանեալ կուսին մարիա-
 մու, փրկեցէ զքեզ յառաջի-
 կայ և 'ի հանդերձեալ կենացն
 պատժոց, զերծուցէ 'ի տան-
 ջանացն քաւարանի, փակեսցէ
 զդրունս դժոխոց, բացցէ ըզ-
 դրունս արքայութե, և ածցէ
 զքեզ 'ի մշտնջենաւոր ուրախու-
 թիւնս, որ ընդ հօր և ընդ նբյ
 հոգւոյն մի նձ գոլով կենդանի

է և թագաւորէ յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Եթէ այժմ ոչ մեռանիցիս , պահեմ զայս ներողութի վասն այլոյ նուագի :

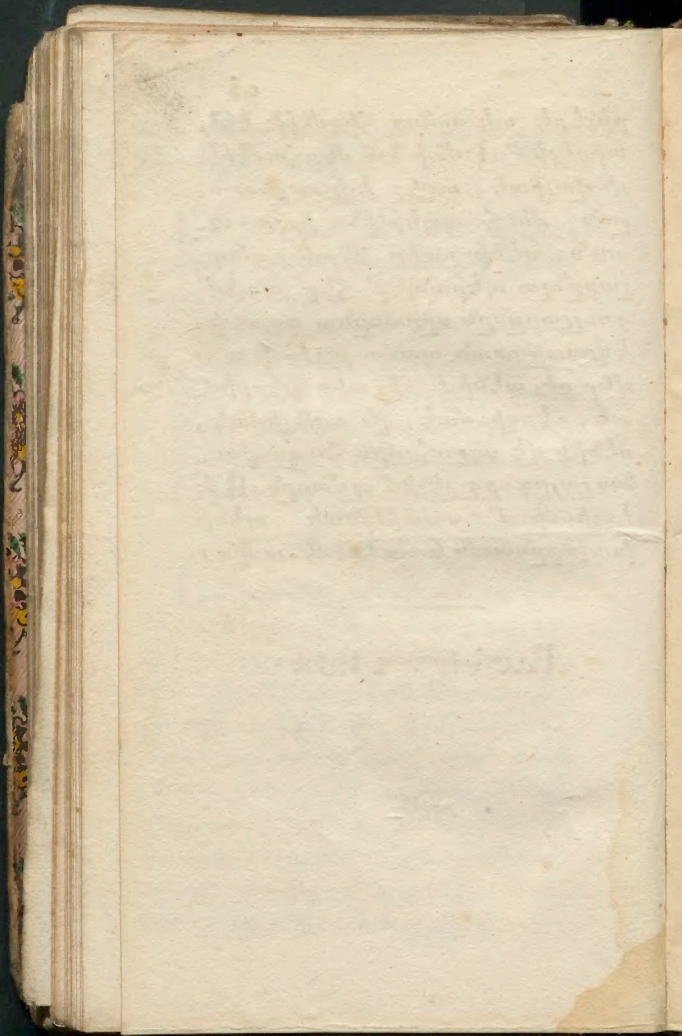
Պա եղբայրս-մեա եաղընի յիմեւ , հերէ՛ եաղըլաբարբ հիւն , հերէ՛ անձին եօրնուարբնսս , եղապէն-լերինի անձինն սոսմագ ելին եպեճէլերի արաս :

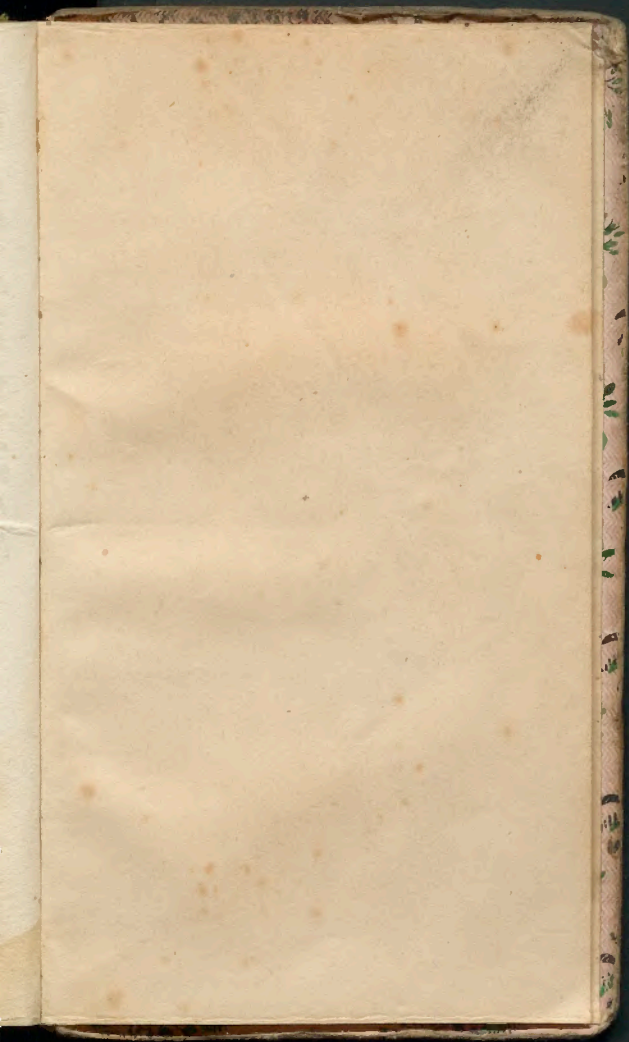
Եւ սք կոյս մարիամ անձին , կերչի պէն սանա գուլ օլմաղա լայրգ տելիւմ , լաքին սէնին հիքմէթլի քերէմին աշղլլա , վէ սէնին հիքմէթլինտէ օլմագ արզուսոյլա , պու կիւն սէնի քէնտիմէ պաշտպան վէ վալիտէ թուլթուլի , քէնտիմէ սահիպ էտերիմ . վէ պուլնտան պէօյլէ էօմրիւմ օլտուգճա՝ սէնին հիքմէթլինտէ եաշայլի , զայ-

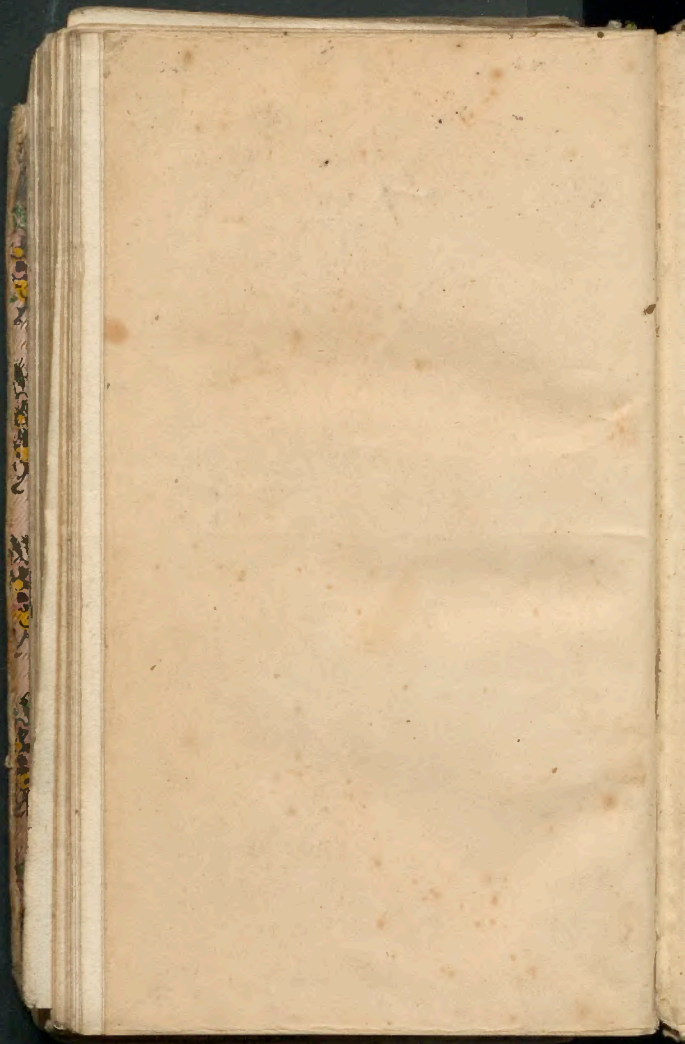
րիւէրէ տէ սանա հիւմէթ էթ-
 տիրէյիմ: Իմտի եւ մէրհամէթ-
 լի վալիտէ, ազիզ էվլատընա օ-
 լան մուհապպէթին իչին օլ-
 սուն, պէնի օպիր ջերմեռանդ-
 լարընլա պէրապէր՝ հէր տաիմ
 գուլլարընըն սըրասընա գօյուփ,
 էվլատընտան պանա լութֆ ալը
 վէր բի, պէնիմ հիչպիր Ֆիքրիմ
 տէ, սէօղլիմտէ, վէ ամէլիմտէ,
 սէնին վէ ալլահըմըն հուզուրու-
 նա լայըգսըզ շէյիմ օլմասըն: 1) է
 էօղլիմիմ սաաթինտէ պէնի
 խաթըրընտան եատ էթմէ. ամին:

ԸԼԼԿ ԳԱՊՈՒԼ ԷՅԼԷՅԷ:

22

10

20

30

40

50

60

70

80

90

100

109

8

9

10

2

24

13

10

20

30

40

50

60

70

80

90

100

1001

10013

